

**DŽEK
SLEJD**

**BROJ
17**

ŠEJN

**CENA
15 DINARA**

**EDICIJA
DOK
HOLIDEJ
VANREDAN
BROJ**

TVRĐAVA SMRTI

★ **SEJN** ★

DŽEK SLEJD

tvrdava smrti

NIŠRO FORUM·OOUR MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA

ŠEJN

Broj 17

Direktor i v.d. glavnog i odgovornog urednika:

Đorđe GROS

Urednik:

Svetozar TOMIĆ

Naslov originala:

Jack Slade

THE DEVIL'S NEST

Recenzija:

Tomislav KETIG

Prevod i adaptacija:

Đurdica MILETIĆ

Lektor:

Zorka ĆIRIĆ

Tehnički urednik:

Ferenc BARAT

Korektori:

Vilma BEKER-GAČEŠA

Marija KEČKEŠ

Naslovna strana:

Ferenc BARAT

Štampa: 9. X 1980. godine

Tržište: 16. X 1980. godine

Izdaje i štampa NIŠRO FORUM — OOUR MARKETPRINT, Novi Sad Vojvode Mišića 1; Direktor i v.d. glavnog i odgovornog urednika: Đorđe GROS; Naslov originala: THE DEVIL'S NEST; Copyright: 1976. by Towe Publications INC; prema ugovoru sa GPA iz Minhena

Oslobođeno osnovnog poreza na promet mišljenjem Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine, broj: 413-12/79 od 28. II 1979. godine.

Kola s arnjevima karavana sakupila su se u grupni logor. Samo dva mala ognjišta gorela su u unutrašnjosti kola; na njima su žene doseljenika pripremale večeru. Padalo je veče. Na zapadu se još žarilo crvenilom. Negde daleko u preriji lajali su kojoti.

Šejn ujaha u krug od kola, sjaše i dobaci dizgine svog snažnog konja jednom dečaku koji se muvao u blizini.

— Tajg Haris! — pozva zapadnjak izviđača iz grupe od dvanaest doseljenika, koji su se savetovali o opasnom položaju u kojem su se našli.

Sijuksi su ugrožavali karavan. Jednom su ga već bili napali. Tajg Haris se okrete prema visokom došljaku. Šejn mu je stajao nasuprot, a desna ruka mu je lebdela nad drškom revolvera.

Doseljenici uzmakoshe hitro ustranu, jer je dah opasnosti vejao oko Šejna. Pomoćnik izvidnika, melez Jatanka, povukao se među dvojica kola s arnjevima i izvadio nož-skakavac iz nedara. Zapadnjak ga je posmatrao iskosa, iako je Jatanka stajao u senci.

— Šta hoćeš, Šejnu? — upita ga izvidnik izazivački. — Od kako si se navadio na karavan izazivaš samo nezadovoljstvo — šta ti nije pravo, ha?

— To što si ti izdajica — odgovori mirno zapadnjak. — Otpadnik i ubica. Jahao sam tvojim tragom i našao mesto gde si se sreo sa pola tuceta Sijuksa. Tragovi nepotkovanog mustanga ne mogu se poreći. Hoćeš karavan da prodaš Indijancima, Tajg Harisu i uteraš ga u procep.

Izvidnik prasnu u smeh. Kožno odelo bilo mu je zamašćeno. Masna kosa padala mu je niz leđa. Kolt je nosio s leve strane, drške isturene napred. Haris je bio opasan revolveraš i veoma samouveren. Osim toga, znao je da je Jatanka blizu.

— Baš si lažov! Ti sam kuješ zločinačke planove. Ali ne sa mnom. Poteži!

Brzinom koju oko nije moglo da prati, izvuče on kolt. Ali Šejn je bio brži. Remington u ruci visokog čoveka prasnuo je i bljunuo vatru i olovo.

Šejn se saže. Nož-skakavac prelete preko njega i kada Jatanka levom rukom trže revolver, Šejn ga pogodi. Tajg Haris opali u zemlju ispred sebe, zastenja i izdahnu stojeći. Onda se sruši baš u trenutku kada Jatanka posrćući klonu uz ivicu kola. Šejn se uspravi. Tanki dašak dima izvijao se iz cevi njegovog oružja.

Tek sada odjeknu nekoliko uplašenih krikova žena i dece iz karavana. Šejn zameni ispućane metke. Dok je nekolicina ljudi pritrčala ubijenima i pregledala ih, pristupi vodič karavana visokom čoveku.

— Je li to tačno, što ste rekli, Šejn?

— Sigurno! Inače Tajg Haris ne bi tako brzo potegao. Pretražite njegov prtljag. On pripada onoj vrsti ljudi koji svoju nagradu od Indijanaca naplaćuju unapred! Uza se nosi sigurno zlatnika i zlata u grumenju.

Vodič karavana izda naređenje. Kada Šejn priđe izvidniku, rekoše mu da je Tajg Haris mrtav.

Polutan Jatanka bio je ranjen u leđa i već se bio uspravio. Ali snažni ljudi razoružашe ga s oružjem na gotovs. Nije imao nikakvu šansu.

— Vratite se na svoja mesta! — naredi Šejn stražarima, koji su takođe dotrčali.

Zapadnjakova glasno izrečena naredba zbunila je čitav karavan. Deca su se zadržavajući upiljila u visokog čoveka. U očima njihovih majki Šejn je čitao strah i odvratnost. Bilo mu je žao što je pred ženama i decom morao da upotrebi oružje. Ali život na Zapadu nije bio lak: doseljenicima je predstojalo još i više od toga da pretrpe. I šta bi se sve desilo da nije zločinačkog izvidnika pozvao na odgovornost?

Dvojica otkopčашe Harisovo kožno odelo i košulju. Ustanovili su da je imao do vrha pun pojas, u kojima su zveckali zlatnici. Jedan čovek dobaci pojas vodiču karavana, a ovaj ga vešto uhvati.

Vođa karavana otvori ćemer i zviznu kroz zube.

— Čoveče, sami dolari u zlatu i veliko grumenje zlata pride. U ovoj šupljini ima sigurno i zlatnog praha. Kada je ova bitanga Haris s nama ugovorio posao izvidnika, bio je tako švorc da smo kod jednog gostioničara morali da iskupimo njegovog konja... Imali ste pravo, Šejn, on nas je izdao. Ali, šta ćemo sada? Sijuksi nas vrebaju? Samo da nas već noćas ne napadnu. Bez vas smo izgubljeni.

Karavan je bivakovao severno od Plat-Rivera, u preriji. Devetnaest porodica je htelo gore do Hiobrare. Tamo je bilo prvoklasne zemlje za farme i ispašu, koju je osvojila armija pod komandom generala Kruka, koji je potukao Sijukse.

Pobeda Indijanaca nad Kasterom odigrala se pre tri godine, ali Sijuksi nisu dugo uživali plodove svoje pobede nad surovim pukovnikom i njegovim vojnicima. Blek Hils i mnogi više od toga bilo je za njih sada izgubljeno, njihove poglavice mrtve ili zarobljene, a legendarni Bik Koji Sedi pobeo je u Kanadu.

Belci su bili zaposeli zemlju bez gospodara. Pa ipak, još su kružile bojne čete Indijanaca koje su želele da se osвете belcima, spasavajući se i same od istrebljenja. Ili su bar tako mislile. Dve ili tri takve borbene grupe ujedinile su se u jednu čvrstu četu i stale da ugrožavaju karavan na koji je pre neki dan nabasao Šejn.

— Ako još noćas krenemo, učinimo samo najnužnije zastanke uz put i održimo jak tempo, možemo prekosutra da stignemo do tvrđave Robinzon — odgovori zapadnjak na pitanje vodiča karavana. — Naravno, moramo udariti drugim pravcem no što je nameravao Tajg Haris. Ovaj kraj poznajem dovoljno dobro da bih mogao naći odgovarajući put.

— Prepuštamo komandu vama — odvрати vodič karavana. — Da vas nije bilo, svi bismo bili skalpirani.

— Još im nismo umakli — primeti zapadnjak mirno.

On ode do svog konja da mu skine sedlo i da ga otimari. Dok se bavio oko svog sivca i pojeo nešto s nogu, došli su ljudi iz karavana da se posavetuju.

Šejnov predlog je bio primljen. On je predložio da se Harisova izdajnička nagrada podeli porodicama iz karavana. One tri porodice koje su dva dana pre toga prilikom napada

Indijanaca, izgubile svoje najbliže, valja da dobiju najveći deo.

Zapadnjak nije hteo da uzme ni centa.

U međuvremenu, Jatanku su vezali lancem za točak kola. Sedeo je poluzatvorenih kapaka, stoički miran. Mnogi muškarci i žene vikali su i tražili linčovanje, jer je Jatanka očigledno bio Harisov saučesnik i istomišljenik.

— Podignite visoko rudu od kola i obesite ga o nju! — vikao je sedi čovek sa Misurija čiji je najmlađi sin prethodnog dana umro od rane zadobijene strelom.

Povici odobravanja se prolomiše.

Neko već potraži i uže. Dva mladića potrčaše ka kolima, ali Šejn ih zaustavi.

— Mi nismo ubice, ljudi! Jatanku ćemo prebaciti do tvrđave Robinzon. Vojni sud će mu presuditi. Ja sam otkrio izdaju i sprečio je. Ja ću vam pokazati put spasa, ali zahtevam da se Jatanki pravedno sudi.

Većina se usprotivila.

— Zašto da se bakkemo sa tim vašljivcem? — poviče jedna žena. — On bi bio u stanju da zakolje svakog od nas. Obesite ga!

Vodič karavana se usprotivi:

— Čujte, ljudi! Šejn ima pravo da raspolaže Jatankinom sudbinom. Što se mene tiče, mogao bi taj bandit da visi i da se klati, ali ako Šejn hoće drukčije, moramo da se pokorimo. Položimo vezanog izdajnika u Smitersova kola. Biće prevezen u tvrđavu Robinzon. Ne sme da mu fali ni dlaka sa glave.

Mnogi su gundali, ali je odluka vodiča karavana i Šejna bila prihvaćena.

Dok su Jatanku nosili ka kolima jedan mu doseljenik dobaci:

— Zahvali Šejnu što si ostao u životu. Ne zaboravi to!

Karavan krenu još pre ponoći. Mesečev srp je blede sjao. Zvezde su obasjavale beskrajne širine prerije. Dvanaest kola s arnjevima udarila su putem ka severozapadu.

Šejn je sa dva ratnika-veterana jahao napred da bi ispitao put i proverio da ne pretila kakva opasnost.

Prekosutra popodne karavan je stigao do tvrđave Robinson. Ona je stajala na kupasto zaravnjenom brežuljku i kontrolisala Mormon Overlend Trejl — put nekadašnjeg Poni-ekspresa.

Oko tvrđave s obližnjom rekam Krik koja ni u sred leta ne bi usahnula, nastalo je malo naselje. Razbacane među brežuljcima stajale su tu kolike od dasaka, šatori, tuceta kola s arnjevima. Konji, volovi za vuču i mazge pasli su, tražeći travčice, iako je skoro sve već bilo obršćeno. Dečaci su trčkali, ljudi i žene obavljali svoje poslove ili su se odmarali.

Ovuda su prolazili mnogi karavani i mnogi putnici. Nekoliko milja iza tvrđave Robinson račvao se Bozmen Trejl koji se od Mormon Overlenda peo u Montanu — zemlju zlata.

Nekoliko orlova mišara kružilo je modrim proletnjim nebom. Tegleća stoka karavana bila je već potpuno iscrpljena a i ljudi su bili na izmaku snage. Samo je Šejn sedeo opušteno u sedlu svog žilavog konja iako je za poslednje dve noći sastavio samo tri sata sna.

Ubrzo su našli mesto za logorovanje. Šejn, vodič karavana i još dvojica odveli su izdajicu Jatanku, koji je sedeo u sedlu, da ga predaju komandantu tvrđave. Tajg Haris je našao grob u dalekoj preriji.

— Pravo je čudo kako smo uspeli da umaknemo — reče bradati vodič. Još i dok smo jahali uz brežuljak svi smo se do kraja plašili da će odnekud iskrsnuti Indijanci i napasti nas.

— Bili smo brzi i to nas je spasilo — odvrati Šejn. — Indijanci su sigurno predugo čekali na putu koji je Tajg Haris bio predvideo za karavan. U blizini tvrđave i na Mormon Overlend Trejlu su i oni oprezniji.

Ovuda su stalno jahale vojne patrole. Konjički eskadroni bili su spremni da munjevito izjašu. Karavan je izabrao put kroz otvorenu preriju da bi ga skratio.

Straža na kapiji pitala ih je odakle dolaze i kuda idu i o zarobljeniku. Vodič karavana je objasnio.

— Teško ćete uspeti da govorite sa komandantom tvrđave — reče vodnik na kapiji. — On ima sastanak. General iz glavnog štaba je ovde u inspekciji. Javite se dežurnom poručniku. Pitajte u komandanturi.

Tvrđava je bila mali grad za sebe. Glavna zgrada imala je dva sprata i salon. Tu su stanovale porodice vojnika i drugi civili. Bilo je tu mnogo živosti. Ljudi iz karavana i oni koji su ovuda prolazili na putu za zlatnu zemlju Montanu, obavljali su u tvrđavi kupovine.

Kovač i kolar tvrđave i njihovi pomoćnici potkivali su konje karavana i putnika, opravljali kola sa arnjevima i druga vozila. Odjekivali su udarci čekića. Jahači i pešaci muvali su se unaokolo.

Kada su se Šejn i njegovi pratoci zaustavili ispred štaba, baš su prispele dve starešine patrola od po dvanaest ljudi. Šejn je ušao u upravu iza plavokosog mladog poručnika i jednog narednika.

U pisarnici su bili prisutni dežurni poručnik i dva vojnika koji su radili u štabu. Poručnik je grubo prekinuo zapadnjaka, kada je visoki čovek hteo da ga obavesti o opasnosti od Indijanaca i o zarobljeniku.

Hteo je prethodno da čuje izveštaj vođe patrola. Ali ovaj je bio drugog mišljenja.

— Nemam ništa naročito da javim. Govorite samo najpre sa ovim čovekom. Ja sam njegov karavan video i čudio sam se što je krenuo tim opasnim putem preko visoke prerije i da je potpuno iscrpljen ipak stigao. Mi smo već bili obavešteni da bande krstare u okolini Trojla.

— Poručniče Webster, službeni vojni propis kaže...

— Ja poznajem službene vojne propise isto tako dobro kao i vi. Stvari koje se tiču armije imaju prednost pred onim civilnim. Ali ako su opasne bande u pokretu onda je to stvar armije. Osim toga, moje nabranje koliko kola, grupa putnika i doseljenika smo mi na Trojlu opazili, može zaista da priču.

Šejn je bio zahvalan mladom poručniku. Taj nije bio praznoglavić. Visoki čovek je sada, najzad, mogao da podnese izveštaj, ali dežurni poručnik je oštro odbijao da Šejn govori sa komandantom tvrđave.

— To je isključeno. Pukovnik baš sada ima razgovor sa generalom Websterom.

— Moj otac i pukovnik su sigurno vrlo zainteresovani za izjavu mister Šejna — umeša se ponovo mladi poručnik.

— Prijavite ga, poručniče Miler.

Miler se ugrize za usnicu. Sam sebi je govorio da nije dobro raspravljati se sa sinom generala, naročito ne onda kada se matori baš nalazi u inspekciji tvrđave.

— Dobro, poručniče Vebster, ali ja ću reći da ga ometam na vaš zahtev.

— Učinite tako, poručniče Miler.

Dežurni poručnik se udalji. Zapadnjak ispitivački zagleda u mladog poručnika. Njegova brada bila je još retka kao da je tek nedavno napustio vojnu akademiju u Vest Pointu. Kosa mu je bila kovrdžava, oči plave. Imao je vitak stas. Nije baš bio tako visok ni plećat kao Šejn. Otvorenog lica, delovao je vrlo simpatično a očevidno nije još imao ni mnogo iskustva. Od jahanja u patroli bio je oznojan i prašnjav.

Nije prošlo ni dva minuta a dežurni oficir se vrati i uputi Šejna i poručnika Vebstera u kancelariju komandanta tvrđave. Tamo su osim generala, postarijeg i snažnijeg izdanja njegovog sina i pukovnika, bila prisutna još tri druga oficira.

Oficiri su kontrolisali popis brojnog stanja. Bili su zadovoljni što su prekinuti u tom suvoparnom i dosadnom poslu.

Kada je Šejn završio svoj izveštaj, pukovnik je na zahtev generala pozvao vodiča karavana i polutana Jatanku da uđu. General i pukovnik postavljali su Jatanki pitanja o snazi indijanskih odreda i o njihovom sastavu, naoružanju i namerama.

Jatanka je ćutao kao zaliven. Stajao je pravo, pogleda uprtog u zemlju. Rana na leđima daleko mu je brže zarasla no što se to moglo očekivati. Pukovnik je naredio da ga odvedu i stave u zatvor tvrđave.

— Uskoro će pred sud — reče on. — Dajte vaše izjave u pisarnici da bi se unele u protokol. Dežurni oficir će ih potvrditi.

— Imate li još neka pitanja da postavite, generale Vebster?

Kršni general prede rukom preko nakostrešenih brkova. Stajao je pored stola za kartanje. Posmatrao je Šejna — svog sina samo je kratko vojnički pozdravio.

— Zahvaljujući vama karavan je spasen — obrati se

zapadnjaku. — To je dokaz da ste srčan čovek. Ja sam već i inače čuo dosta o vama. Da li biste prihvatili izvršenje jednog zadatka?

— Sve zavisi, generale? O tome bih morao prethodno da znam nešto.

— Zar se vi plašite opasnosti? Koliko sam čuo, vi ste čovek koji bi se usudio da kroči i u sam pakao i đavolu lično kolt u rebra da zarije!

— Ne plašim se opasnosti, generale. A to što ste upravo rekli, bio bi sigurno jedini način da se u paklu ostane živ. Djavolu valja odmah pokazati ko vodi reč.

Oficiri se nasmejaše. Vođa karavana se cerio. General je zatim doznao od Šejna da ga još izvesno vreme može naći u tvrđavi ili ispred nje.

— Još ćemo razgovarati — reče zapadnjaku. — Verovatno još večeras!

— Radije sutra, generale. Tri dana sam skoro bez prestanka proveo u sedlu.

General pristade. Onda Šejn i vodič karavana izadoše.

Bilo je pre podne sledećeg dana kada je Šejn u sobi na prvom spratu komandanture sedeo naspram generala i poručnika Vebstera. Tri čoveka bila su sama. Na stolu, za kojim su sedeli, bila je raširena geografska karta.

Tri čaše i boca viskija stajale su takođe na stolu. Vazduh je mirisao na hladan dim. General Webster pripali cigaretu i počeo da govori:

— To što ću vam sada reći, Šejn, spada u stroge vojne tajne. Morate mi prethodno dati svoju reč da prihvatate zadatak. Nikom živom ne smete ništa o tome reći bez mog izričitog odobrenja.

Šejn dade reč.

General nastavi:

— Armija SAD ima dugu tradiciju i slavnu prošlost. Zadatak armije je da zemlju zaštititi od unutrašnjih i spoljnih neprijatelja. Svaki vojnik, ma kog čina bio, mora da

ispuni svoju dužnost i u slučaju potrebe i svoj život da položi.

To je bio uvod.

Šejn je ćutao.

General pređe na stvar:

— Na žalost, i u našoj armiji, kao i svugde, ima loših i zlikovačkih elemenata. Mi pokušavamo da ih iskorenimo koliko god je to moguće. Ali, to nije uvek tako jednostavno. Preda mnom su sada obaveštenja po kojima je jedno od naših utvrđenja, strateški vrlo važno uporište, zaposednuto od strane zlikovaca i da je, štaviše, postalo oslonac bandita. Da li svi ti banditi nose uniforme, ne znam, ali neki od njih svakako nose.

— Dakle, razbojničko utvrđenje — reče Šejn. Zašto mi to izlažete, generale? Armija mora da ima načina i puta da uspostavi red u toj tvrđavi.

— Nema nikakvih dokaza. Mi ne možemo da prepoznamo zlikovačke elemente. Čak, kada bismo posadu tvrđave razdvojili i poslali na razne udaljene tačke, šta bismo time dobili? Zločini, koji su već počinjeni, ne bi bili kažnjeni. Štaviše, ovi zločinci u uniformi našli bi sigurno pod svojim novim komandama prilike za nova zlodela. Ne, mi moramo da ih raskrinkamo, ščepamo i privedemo na odgovornost. To je dužnost armije.

— Ja ne pripadam armiji, generale!

— O tome ćemo još govoriti.

Šejn je saznao da se radi o tvrđavi Baford na teritoriji severne Dakote. I na tom području u blizini granice sa Montanom nedavno je nađeno zlato.

Tvrđava je u blizini zajedničkog toka Misurija i Jeloustona i važna je zbog sigurnosti na plovnom putu jednako kao i na gazu.

— Prepadi su, tamo, izgleda, stalno na dnevnom redu — reče general. — Banditi terorišu sve i predstavljaju vlast. Nema zakona. Umesto da se ovakvi prepadi spreče, posada tvrđave ih podupire ili čak i učestvuje u njima.

Šejn je čuo da su oficiri i vojnici, koji su se bili usprotivili tom stanju, izginuli. Prilikom neprijateljskih prepada ili pucnjave sa banditima, čovek je lako gubio glavu.

A ko da se usudi ustvrditi da je metak ispaljen na vojnika u patroli delo jednog od njegovih drugova?

Poslednjeg komandanta tvrđave pogodio je metak kada je u stražarnici utvrđenja kontrolisao posadu. Hitac je ispalio nekakav strelac izvan tvrđave.

— Mogao je to, naravno, da bude i slučaj da neki crveni ili beli odmetnik puca i ubije baš komandanta tvrđave — reče general Webster. — Po mom mišljenju, međutim, verovatnije je da je neko, odlično upućen u prilike, vrebao pukovnika. Sigurno je dobio i neki znak kada se žrtva pojavila u kuli.

— Zašto onamo ne pošaljete pouzdanog i savesnog oficira koji će vas tačno obavestiti, generale?!

— To sam i učinio. Kapetan Ridžli bio je izvanredno sposoban čovek. Samo jedna depeša nam je pala u ruke u kojoj najavljuje otkrića. Onda je glavna komanda dobila obaveštenje da je kapetan nađen obešen u svojoj kancelariji. Samoubistvo, tako je javljao komandant tvrđave, usled nervne groznice.

Ondašnji komandant tvrđave bio je pukovnik po imenu Klajd Masterson. U tvrđavu Baford premestili su ga po kazni pre no što je išta procurilo o prilikama tamo. Nadali su se da će se on tamo otrezniti i da će opet postati vojnik i oficir kakav je nekada bio.

— Na to se u ovakvim okolnostima, naravno, ne može računati — nastavi general. — Ima samo jedan način da se tom nasilju u banditskoj tvrđavi stane na put. Zato sam se obezbedio kod vrhovne komande armije. Dva čoveka, koji se ne boje smrti ni đavola, kojima se može poveriti da reše ovaj nemoguć zadatak, valja uputiti u tvrđavu Baford. Ako je moguće, jedan od njih treba da bude oficir a drugi regrut. Čovek iz oficirskog staleža je moj sin, poručnik Rik Webster. Drugi — trebalo bi da budete vi, Šejn. Tražim od vas i molim vas na svaki način da stupite u armiju i da se pobrinete za to da se ova ljaga odstrani.

Šejn je sedeo kao gromom pogođen. To nije očekivao.

— Šta? Ja u armiju? U kom svojstvu?

— Kao regrut, naravno. Posle kratke osnovne obuke, bićete u činu običnog vojnika, upućeni u tvrđavu Baford. Tamo valja zajedno sa mojim sinom da naćinite reda.

Šejn zamoli jedan dupli viski i ispi ga. General i njegov sin otpili su, takođe. Dok je Šejn uvijao cigaretu, upita on generala da nije poručnik Vebster malo premlad i neiskusn za tako opasan i težak zadatak?

Lice poručnika obli crvenilo. On je izričito navaljivao na oca da mu to poveri po svaku cenu. Branio se tvrdnjom da niko neće posumnjati u devetnaestogodišnjeg đaka Vest Pointa kao u nekog koji predstavlja opasnost i ima zadatak obaveštajca glavnog štaba.

— Vebsteri su još od vremena oslobodilačkog rata bili uvek oficiri! — povika on. — Ja sam doduše mlad, ali dušom i telom vojnik. To će te protuve u razbojničkoj tvrđavi već osetiti!

General koji je imao još jednog sina u vojnoj službi na Jugozapadu, saglasi se. Glavna komanda je prethodno već dala saglasnost.

Protivurečna osećanja prožimala su Šejna.

Još nikada do sada nije mislio na to da će obući uniformu i za 20 dolara mesečno dati svoju slobodu.

Ali, na kratko vreme i u ovom slučaju izgledalo je drugačije. Ustade i pruži ruku generalu.

— U redu, generale Vebster, upravo ste stekli novog regruta u armiji SAD. Moram li sada da stanem mirno pred vama i da vas pozdravim?

— Ne — odvrati zadovoljno general. — Ali ćete morati primiti nagradu od deset hiljada dolara, ako stvar uspe!

Šejn se sa generalom i poručnikom dogovorio o detaljima. Njegova osnovna obuka trebalo je da počne već danas. Karavan, koji je Šejn doveo od tvrđave Robinzon u pratnji armije, stigao je na svoje odredište u Niobraru.

Narednik Bak Brenan bio je gromada od čoveka i tipična vojničina. Armija mu je bila zavičaj. Propisi službe bili su njegova Biblija. Brenan je bio nešto veći od sto sedamdeset pet i u obliku kvadrata.

Široka leđa i kosmata pleća činilo se da će pući u uniformi. Gosn' narednik imao je podlaktice kao buzdovane,

ratničku bradu, glas podoficira koji odjekuje i iznad Blek Hilsa.

Na četvrtastoj čelenki zadržalo se samo još toliko kose koliko je preživelo dvadesetsedam godina službovanja u konjici SAD.

Te poslednje pramenove negovao je on i mastio ih brižljivo sa kremom i prevlačio rafinirano s desna na levo preko kože lobanje.

Bak Brennan je već dva dana imao Šejna na duši i to mu je činilo zadovoljstvo. On je intenzivno vežbao s visokim čovekom koji je imao plavu uniformu. Hteo je u najkraćem vremenu da mu ulije osnovna pravila vojnog muštranja.

Šejn se uselio u utvrđenje i nastanio u jednoj praznoj kancelariji.

Njegov zadatak bio je strogo poverljiv.

Čim bude završio svoju brzometnu obuku on će sa poručnikom Vebsterom da krene na put.

Ni oficiri tvrđave nisu znali o čemu se radi. General Vebster, koji je još bio u tvrđavi i koji je slao telegrame u glavnu komandu, o svemu se pobrinuo. Oficiri tvrđave Robinzon neće saznati kuda se spremaju Šejn i mladi poručnik.

— Regrut Džon Kord! — urlao je narednik.

Pod ovim imenom Šejn se uživljavao u svoju ulogu.

— Kada ja kažem mirno! onda, zadnjicu moraš da stisneš tako da se i dvoglavi orao između izgubi. „Dvoglavi orao” bio je zlatnik od dvadeset dolara.

— Još jednom! Stav mirno — puškaaa doleee! Puškaaa — gore! Nišani! Klekni! Ustani! Puška na rameee!

I tako je to išlo skoro čitav dan. Za narednika Brenana bila je svetinja, da regrut nauči pravilno da rukuje puškom. Šejn je svoju vinčesterku hvatao kako se njemu činilo najzgodnije.

Ti glupi zahvati mu se nikako nisu dopadali. On obesi karabinku o rame.

— Šta je to? — urlao je Brennan, udarajući stisnutih pesti.

Oba vojnika vežbala su iza vojničkih baraka gde niko

nije svraćao. Samo straža na palisadama se cerila s vremenom na vreme.

— Dosta mi je — reče Šejn. — Najzad, neću učestvovati na nekoj paradi. Ako baš neizostavno želite da vidite rad s puškom, udarajte sami, naredniče Brenan!

— Štaaa? Koji vam je đavo, čoveče? Ko ovde određuje program? Vežbaće se dalje. Vi mašete sa puškom kao pravi neotesanko. Ja sam više od 25 godina u Armiji, ali ovako nešto još nisam uopšte doživeo. Napred. Mirno! Puška na rame!

Ali Šejn je stajao kao spomenik. Narednik je urlao i psovao sve dok se iza ugla nije pojavio general Vebster i tražio raport.

Brenan zauze stav mirno i odbrunda.

— Zar mislite da ja još znam kako se barata puškom? — upita general umirujući ga. — Vi ne treba Korda da pretvorite u elitnog vojnika, koji drži stražu pred Belom kućom, već samo koliko-toliko da u prosečno uvežbanoj jedinici ne zapne za oko kao civil. Što stojite tu na toj pasjoj vrućini? Držite mu sada teoretsku nastavu i tu ima štošta da nauči. Nužan egzercir, marš u stroju, itd. možete da obavite i u večernjim časovima!

Kada je general otišao, narednik Brenan nije više razumeo svet.

— To je propast Armije SAD! — jadikovao je. — Ima više od 25 godina kako sam ja... A sad... Kao kod ljudoždera... Pa, dobro. Ti, redove, koji se obučavaš samo u naročitim uslovima, hajdmo u učionicu.

Šejn je učio činove, ko ima da pozdravi koga, koje su dužnosti i prava vojnika. Kako se prenosi vojni izveštaj a kako raport. Nišaniti, marširati, pravilno mačevanje i mnogo šta još. Uveče je trebalo da prostudira pravila službe.

Više je voleo da popije viski ili pivo u vojničkoj kantini, malo da promeša poker, a pravila službe stavio pod jastuk. Trećeg dana njegovog obučavanja pozvao ga je narednik Bak Brenan ustranu.

Seo je sa visokim čovekom u jedan ugao, poručio dva viskija i stavio Šejnu bratski ruku na rame.

— Šeejn... hoću da kažem Kord, jer tako se ti zoveš u armiji, mi smo u vojsci svi jedna velika porodica. Pukov-

nik je u neku ruku otac čete a ja narednik Brennan — ja sam majka. Meni može svako da dođe sa svojim brigama i mukama i da kaže gde ga tišti. Zato očekujem i malo poverenja. Reci mi kakvu svrhu ima tvoja obuka i šta je sve ovo? To mi ne da noću da spavam. Ja sasvim sigurno neću to nikome odati!

— Moraćeš i nadalje noću da ležiš budan, — reče Šejn. — To je strogo poverljivo.

Narednik opsova.

Idućeg dana pri obuci u rukovanju bajonetom i u podučavanju u borbi iz bliza narednik je hteo Šejnu da pokaže svoje. On uze bajonet iz ruke kaplара, koji je Šejnu pokazivao kako se njime napada neprijatelj u obliku peščanog džaka.

— Tako, Kord, sada ćeš napasti bajonetom kako si malopre učio. A ja ću ti onda pokazati odbranu.

On je nameravao da savlada Šejna, primenivši kundak u napadu, koji bi Šejn promašio.

Šejn se doduše nije baš pokazao kao primeran regrut ali je naredniku pokazao već svoje sposobnosti jahača i strelca.

A Bak Brennan, taj stari bojdžija, tvrdio je za sebe da može i najboljeg i najjačeg regruta bez milosti da obori na zemlju.

Ispod oka posmatrao je Šejna koji je sa bajonetom izvodio razne finte. Zafijukao je i pored Brennanovog vrata ali ipak nije sunuo tako brzo da ga zakači.

Narednik, taj već isluženi, ali uvek spremni borac, podiže svoju pušku uvis držeći je popreko i htjede u isti mah da udari Šejna u rebra.

On se ustremi, zamahnu puškom i htjede da krene u napad, da udari, ali zaneme. Šiljak bajoneta bio je u dlaku nad njegovom puškom. Šejn je samo načinio varku kao da će udariti, onda naglo promenio pravac. Narednik zastađe zapanjen. Nekoliko daljih pokušaja pokazali su mu da ovog regruta u borbi bajonetom ničemu više nema da nauči.

Šejnov način borbe, doduše, nije bio najpravilniji, ali zato izvanredno uspešan.

Visoki čovek imao je reflekse brze kao planinski lav.

— Hm, hm — mrmaljao je Brenan. — Pokušajmo još sa kundakom. Puška je najvažnije oružje vojnika i kada je prazna nije beskorisna. Ja sam jednom kundakom začas likvidirao dva Apača koji su se na mene ustremili tomahavkom i nožem za skalpiranje. Napred, Kord!

Šejn se nije dao dva puta moliti. Skupilo se nekoliko gledalaca-vojnika, koji su bili slobodni. Oni su svi poznavali narednika kao tvrdokornog borca.

Svaki od prisutnih vojnika imao je da zahvali Brenanu najmanje nekoliko plavih belega ili bar čvoruga. Bilo je to veliko uživanje za gledaoce što je taj stručnjak za borbu izbliza ovoga puta naišao u najmanju ruku na ravnopravnog protivnika.

Brenanova namera da Šejna dotuče kundakom bila je sasvim jasna. Pale su oplade.

Oba protivnika stadoše u krug. Onda iskoči Bak Brenan, ustremi se sa kundakom a u isto vreme podiže koleno u vis. Sada ga ništa više nije interesovalo: hteo je samo da se zna ko je bolji borac.

Šejn izmaknu. On Brenana munu pesnicom žestoko u rebra. Narednik nije pokazivao da ga je kosnulo dejstvo ovog pogotka koji bi drugog čoveka bacio na kolena.

Stisnutih zuba načini zaokret kundakom, ali Šejn se saže i izbeže udarac. Čelom dokači Brenana. Ovaj povuče kundak nadole.

Šejn izbeže udarac. On ustuknu, zadobi od ustremljenog Brenana udarac pesnicom i uzvрати ga. Ljudi ih ponovo okružiše.

Bak Brenan je posrtao, ali se cerio.

— Pazi — cepteo je. — Sada ću ti pokazati!

— Bak — povika kaplar zabrinuto. — To je vežba. Nama je taj čovek potreban.

— Jezik za zube!

Gledaoci su podvriskivali.

Bak je bio brz kao grizli kada napada. On se borio svim poštenim sredstvima i smicalicama, koje je naučio za više od četvrt veka.

Bio je okoreli borac dušom i telom. U četrdesetoj nije bio još tako star da bi osetno popustio. Surovi život ga je očeličio u ratnim pohodima i borbama.

Šejn je morao da upotrebi sve svoje znanje, ipak nešto i da proguta. Ali, Bak Brenan je morao još više da „popije”. Šejn je jedva verovao da narednik još stoji na nogama.

Brenan je Šejna u više navrata pogodio kundakom puške i pesnicama i visoki čovek je pri svakom udisaju osećao probadanje.

Brenan nastavi svoju majstorsku paradu; pri tome je menjao zahvate u vazduhu pošto je izveo dve varke i okretao pušku velikom brzinom. Takvim udarcem, do sada, uspevao je da zбриše protivnika.

Šejna nije pogodio. Golemi čovek ispusti svoju pušku. Brenan ugleda Šejnovu pesnicu kako se sručuje na njega, dok mu nije ispunila vidno polje.

Potom nije više ništa znao.

Kada je ponovo došao k sebi, ležao je na ivici poligona. Njegova potkošulja i pantalone od uniforme bili su skroz mokri. Polili su ga kofom vode dok se Šejn već osvežavao na česmi.

Narednik sede. Glava mu je bučala. Podupro se obema rukama, i tako stao na noge. Mrzovoljno je piljio u lica posmatrača iz kojih iščeze smijuljenje.

— Zar ste pomislili, valjda, da sam nepobediv — vi, dripci? — pitao je. — Za vas sam još uvek dobar, ali ima i boljih, iako ih je vrlo malo. Ako neko od vas misli da bi me mogao savladati, neka to samo odmah rekne. No, šta je?

Vojnici su izbegavali njegov pogled. Nijedan nije odgovorio. Bak Brenan priđe Šejnu na česmi.

— Daj mi ruku — reče. — Ko Bak Brenana potuče u časnoj borbi, taj je borac prve klase. Takvu borbu već godinama nisam video. Hoću da mi budeš prijatelj.

* *

Idućeg dana je Šejnova osnovna obuka bila završena.

— Mislite li da Kord može sada na Zapadu, u jednoj ne suviše disciplinovanoj jedinici da služi kao vojnik, a da

ne padne u oči? — upita general Vebster u komandanturi narednika Baka Brenana.

Brenanovo lice bilo je otečeno; prelivalo se u svim bojama. Šejn je imao na licu samo malo tragova od udaraca. Narednik se za svoj izgled izgovarao padom s konja.

Šejna general ništa nije pitao.

— Mislim da može! — odgovori Brenan. U rukovanju puškom i pozdravljanju hramlje još pomalo. A tome se na Zapadu ne pridaje velika pažnja. Ali, kao borac, Šejn je prvoklasan. Da budem iskren, video sam već i mnogo gorih u uniformi.

— Dobro, naredniče, to bi bilo sve. Hvala vam za izuzetan posao.

— Da, sire. Na službi.

— Još nešto, naredniče Brenan! O vašem udesu pri jahanju čuo sam još juče. Trebalo je unapred da vam kažem da ćete pasti s tog konja. Odstupi!

Brenan udari mamuzama, pozdravi i odstupi.

Idućeg dana napustiše Šejn i poručnik Vebster tvrđavu. Trebalo je preko prevoja Bozdmén jahati na sever i otuda stići do tvrđave Baford. Obojica su vodila još po jednog konja za zamenu, jednog konja sa tovarom džakova sa poštom, poruke Vrhovne komande, naređenja i ostale čage armijske uprave.

Retko se dešavalo da samo dvojica novopridošlih stignu u tvrđavu. Nije bilo pruge koja bi povezivala linije Junction i Northern Pacifik, jer njena izgradnja još nije bila potpuno završena. Na Bozdmén Trejlu jedva da su saobraćala kola. Najbrži i najkraći način putovanja bio je pomoću osedlanog konja. Ali knjiga nije spala samo na ove dve pridošlice.

Na stazi pred naseljem, koje je nastalo oko utvrđenja još jedan vojnik čekao je naime na poručnika Vebstera i redova Šejna. I on je imao uza se neosedlanog konja i drugog koji je nosio teret.

Šejšir konjanika bacao je senku na izubijano lice koje se cerilo. U vilici je zjapila jedna rupa koje pre dana tu još nije bilo.

Poručnik Vebster zauzda svog konja.

— Šta ćete vi ovde, naredniče Brenan?

— Ja sam prekomandovan u tvrđavu Baford — reče narednik i pozdravi u sedlu poručnika, cereći se još jače. — Po naročitom naređenju generala Vebstera, kao i vi, obojica. Ja naime poznajem generala još iz građanskog rata. Kada sam ga upitao čemu svi ti troškovi oko Šejna... ovaj Kordove obuke, onda mi je on sve rekao. Ja sam odmah zatražio da i mene pošalje u Baford. To je general, iznenađen, štaviše, i očekivao. Krenuo sam ranije da bih vas obojicu iznenadio i zavarao drugove u tvrđavi. Oni i ovako isuviše olajavaju.

Poručnik Webster potera svog dorata. Trojica jahača sada su išla uporedo stazom.

— Vi znate da je ovo naređenje za putovanje na nebo, zar ne, naredniče? — spitivao ga je poručnik.

— Da sire, i ne smeta mi. Ali ono što me neizmerno ljuti to je što tako neki govornari zloupotrebljavaju i kaljaju plavu uniformu. Te vucibatine će videti ko je Bak Brenan.

Ljudi su jahali ceo dan i obilazili mnogobrojna kola s arnjevima i grupe konjanika koje su polaganije jašile u Montanu ka zapadnoj granici iz Dakote, u potrazi za zlatom. Šejn je mislio na reči koje mu je govorio general Webster na večeri uoči njegove zakletve.

Šejn je položio vojničku zakletvu na određeno vreme. Trebalo je da pazi na sina generala Vebstera. General je znao da mu je sin isuviše mlad i neiskusn za takav poduhvat. Ali, trebalo je da se dokaže na delu.

Ako ovaj zadatak uspešno obavi, onda će to biti od velikog značaja za njegovu vojničku karijeru.

Nedelju dana kasnije tri vojnika stigoše do muljevitih talasa Misurija. Pola milje dalje na Zapad uticao je Jelouston u reku Misuri, koja je na ovom mestu bila široka oko tri četvrt milje.

Na drugoj strani reke dizala se tvrđava Baford na jednoj uzvišici. Topovi tvrđave pretili su sa zidova palisada. Tačno trista vojnika, među njima i petnaest oficira činili su posadu tvrđave.

Bila su dva eskadrona konjice koji su se sastojali od pet odeljenja, svaki sa po 120 vojnika. Ostali vojnici bili su odgovorni za snabdevanje i upravljanje. Plave uniforme su imale zadatak da snabdevaju patrolnu službu na terito-

riji koja je obuhvatala više hiljada kvadratnih milja. Trebalo je da štite suvozemne i plovne puteve, da brinu o sigurnosti kopača zlata i većih gradova: Vilstona i Volf Pointa, da suzbijaju crvene i bele bande i da ih rasteraju. U toj dalekoj, divljoj zemlji razdeljenoj planinama, lancima i brežuljcima, bila je to teška dužnost.

— Dakle, stigli smo — reče narednik Bak Brenan, okrećući se u sedlu, jer se posle dugog jahanja zgrčio i ukrutio. — Da vidimo da li vi još uopšte nešto znate iz naše obuke, Kord? Kako stojite sa službenim činovima u američkoj armiji?

— Regrut — regrut II stepena — regrut I stepena, kaplar, narednik — odgovori Šejn. — Da nabrojim podnaredničke i oficirske stepene takođe?

— Da.

— Drugi poručnik, prvi poručnik, kapetan, major, pukovnik, divizijski general, armijski general, zatim dolazi glavnokomandujući Armije...

— U redu, vojniče Kord. A sad da pogledamo kakav čin imaju oni glupaci. Dovešću skeledžiju.

Narednik je gonio svog konja, izvukao konjički revolver i opalio dva puta u vazduh. Na drugoj obali reke malo nizvodno bila je ukotvljena ravna skela.

Sa Bozmen Trejla Šejn i oba njegova pratioca skrenula su još pre dva dana na jedan sporedni kolski put.

Bak Brenan morao je da ispuca dva šaržera, da viče i doziva sve dok na drugoj strani nije nešto šušnulo. I to pošto su jahači u plavim uniformama već odavno morali biti primećeni od straže na tvrđavi.

Čitav sat vremena bio je potreban snažnim skeledžijama dok su njihove koritaste drvene skele prebacili preko reke, veslajući i odbijajući se čakljom. Skeledžije su bile nalik pustolovima, džinovskog stasa, u vetrovkama, sa razbarušenim bradama i šeširima deformisanim od vetra i vremena.

Onaj viši rastom, dripac mrke brade, otpljunu u vodu tanak mlaz duvanskog soka dok su tri vojnika htela da privеду svoje konje na skelu, koja je stajala uz primitivni molo.

— Prevoz košta pet dolara po čoveku — reče on. — I dva dolara posebno za svakog konja.

— Vas mora da je ujeo besni majmun — uzruja se Bak Brenan. — Mi smo prekomandovani vojnici i nosimo kurirsku poštu. Ako se uopšte plaća, onda taj višak mora za nas da plati računovođa tvrđave.

— Ili platite ili možete da otplivate preko! — objasni kategorično skeledžija.

— To ćemo još videti! — povika Bak Brenan i pogna životinje. Za sobom je vukao rezervnog konja i konja sa tovarom.

Mrkobradi skeledžija krenu ustranu. U sledećem trenutku poteže Parkerovu dvocevku, dok mu je sačmarica ležala na bočnoj strani skele.

Drugi skeledžija izvuče bovi-nož iz pojasa. U ruci iskusnog borca ovaj nož dvostranog sečiva bio je pravo ubilačko oružje.

Bilo je ljudi koji su ga bacali sa takvom sigurnošću na trideset jardi da bi vrhom probušili srebrni dolar. Skeledžija je sasvim ličio na čoveka koji ume izvanredno da se služi svojim Bovi-nožem.

— Stoj! — zaurlao je — ili ću te otpirnuti iz sedla!

Tad prasnu Šejnov kolt. Dva puta.

Mrkobradom beše puška kao iz ruku iščupana.

— Bovi-nož, pogođen u širu stranu sečiva, odlete preko palube i nestade u kлокotavoj vodi.

Obojica skeledžija upiljiše se u visokog čoveka. Manji od njih počeo da trlja svoju prigrječenu ruku. Mrkobradi opsova: skoro je polomio prst na okidaču.

— Proceni, da li je bolje da nas pustite na palubu, a vaša potraživanja naplatite od blagajnika — reče Šejn. — Ovo je bilo samo upozorenje. Ako se samo još jednom mašite oružja biće ozbiljnije.

— Taj je revolveraš, Pite! — uzviknu onaj oniži skeledžija. — Taj može da se meri sa Trederom Hornom, Trifinger Koltom i Telijem Meskalerom iz tvrđave. Sigurno je isto tako dobar kao onaj Teksašanin Kvinsi Larabi!

— Sto mu gromova, kakva dva hica!

— Okej, okej — reče mrkobradi. — Nismo tako mislili, drugari. Trebaćemo vas preko!

Šejn mu zapovedi da podigne pušku jednom rukom i da je stavi na klupu. Sve vreme nije ispuštao kolt iz ruke. Sada su sva trojica ujahala na palubu i sjahala. Mrkobradi istegnu kažiprst, koji je u zglobu pucketao, i nekoliko puta ga ispitivački pokrenu.

Narednik Bak Brenan se cerio. Poručnik Vebster je čutao. Skeledžije nisu više ništa pokušavale. Čuteći su nabadali i upravljali skelom niz reku.

Matica beše uska, bilo je bezbroj plicaka, pešćanih nanosa i podvodnih stena. Prevesti skelu preko reke bio je, bez sumnje, težak posao, ali nije pravdao lopovsku ucenu.

Šejn je napunio svoj šaržer, kada su konje privezali za ogradu na skeli.

— Imaš svakako mrlju na karijeri, revolverašu, kad se kriješ u armiji — reče mu crnobradi skeledžija.

Poručnik je okrenuo leđa, stojeći na drugoj strani skele duge osam jardi.

— U tvrđavi Baford je pravo mesto za to. Tamo ćeš naći tipove svog kalibra.

— Možda — odgovori Šejn.

Ono što je skeledžija rekao, objašnjavalo je zašto je Šejn mogao kao novajlija da uđe u armiju, a već odavno nije bio žutokljunac. Mnogima se tako pružala mogućnost da pod tuđim imenom odu na nekoliko godina u vojsku, dok se neka svinjarija ne zataška ili dok neka poternica ne padne u zaborav.

Ovaj put skeledžijama nije trebalo mnogo vremena da pređu Misuri. Poručnik, narednik i Šejn prevalili su kratak put do utvrđenja. I ovde se podiglo novo naselje, ali je bilo daleko siromašnije od onog oko tvrđave Robinzon u Nebraski.

Ovuda su tumarale levente. Opijali su se u krčmama nalik malim barakama i zadovoljavali se jevtinim ženama. Otpušteni vojnici, koji nisu znali kuda će i crvenokošci propalice, odani rakiji, koji nisu hteli da pripadaju svom plemenu, činili su isti šljam.

Ovde su se belci plašili teškog kopanja i ispiranja zlata, dok su drugi zbog istog posla dolazili stotine milja izdaleka. Tu se zaista moglo kriti razbojničko gnezdo.

Prethodnog dana padala je kiša. Ulice su bile razloka-

ne; sve je bilo neopisivo kaljavo. Svi su prezrivo posmatrali tri čoveka u plavim uniformama.

Ispred utvrđenja stajala je stanica za poštanske kočije, ali konja više nije bilo. Linija je bila ukinuta.

Na kapiji čak ni straze nije bilo. Tvrđava je, po površini, bila samo malo manja od utvrđenja Robinson. Osim vojnih zgrada — komandanture, oficirskog i vojničkog noćista, dva skladišta, stale, spremišta, radionica i drugih zgrada — bilo je još nekoliko civila. Jedna velika drvena zgrada sa radnjom i salunom u centru utvrđenja upadala je naročito u oči.

Sve je delovalo razbacano i zaparloženo. Izbledele boje, krovovi nahereni od vetra, prozori zamagljeni od prijavstune, ukazivali su na to da se za održavanje utvrđenja nije mnogo činilo.

Zastava na komandanturi bila je isprana rita, na kojoj su se jedva prepoznavale zvezde i trake.

— Sveca mu — rece narednik Bak Brenan potreseno. — Ovakvu tvrđavu još nisam video. Pa to je gore nego kod ljudozdera. A pogledajte samo te vojnike!

Mali broj vojnika i civila tumarao je unaokolo. Nekoliko konjanika jahan je putem. Vojniku, kojega su novosti ugledali, nedostajala su tri dugmeta na uniformi. Na crvenoj pesackoj stazi pred zgradom sa radnjom i krèmom, stajali su neobrijani kaplar i tri vojnika, odrasli takode u čekinjaste brade.

Stražar na zapadnoj kuli nagnu upravo flašu sa rakijom kada Sejn baci pogled u njegovom pravcu.

Na blatnom glavnom trgu, lenjo i bezvoljno, jedan narednik, pušeći cigaru, vežbao je odred vojnika. Prema onom šta su oni izvodili, Sejnova pouka je bila primerna. Poručnik Webster stisnu zube.

Na putu do komandanture prošla su tri jahača pored kovačnice utvrđenja gde je jedan kovač sa kaplarskom kapom, kožnom kecijom i garavim podlakticama, ispod strehe udarao čekićem po jednoj potkovici.

Kada je ugledao ovu trojicu, prekide posao, i poviče ironično:

— Srdačno dobrodošli u tvrđavu Baford, u guzicu sveta!

— Trenutak — reče Bak Brenan, odjaha do kovača u

rangu kaplara i upita: — Možeš li mi reći kakav je ovo svinjac, druže? Je li to uvek tako?

— Danas to još i dobro izgleda, naredniče! — odgovori kovač.

— Mesec je pri kraju i mladi su „švorc”. Kada dođe prvi ovde sve vrvi od pijandura. Onda se radna aktivnost potpuno sroza!

— Pijandure! — gundao je Brenan u brk.

Dolazak trojice novajlija nije izazvao naročito uzbuđenje. Ljudi su baš svoje konje zavezali pred komandanturum kada se iz jednospratne zgrade na ulazu, obloženom drvetom, pojavi jedan nalickani, visoki kapetan.

Oficir je imao crnu kovrdžavu kosu i vitku figuru jahača. Njegova uniforma bila je sašivena po meri. Gledao je arogantno. Miris pomade i oporog parfema strujao je prema Šejnu, Brenanu i Vebsteru.

— Ja sam kapetan Dželiko, zamenik komandanta tvrđave — odbrusi uobraženo: Pozdrav!

Tri vojnika zauzeše stav mirno i pozdraviše.

— Poručnik Vebster se javlja na dužnost, sa dva vojnika, sire — najavi kao rosa mladi poručnik. — Mi smo po naređenju glavne komande Severa prebačeni u tvrđavu Baford i donosimo kurirsku poštu za komandanturu i posadu utvrđenja.

— Narednik Bak Brenan — raportira stari, capnuvši kada ga je kapetan pogledao. — Dvadesetpet godina u armiji, sire!

— To me ne interesuje. A vi, vojnici?

— Regrut Kord. Deset nedelja dobrovoljno u službi armije, sire!

— Onda ste upravo savladali osnovnu obuku.

Kapetanov pogled počivao je na visokom čoveku.

— Mi ćemo još posle razgovarati. Javite se u pisarnicu kod narednika. On će vas uvesti i odrediti vam smeštaj. Njemu predajte poštu.

— Kada ću moći da govorim sa komandantom tvrđave, kapetane? — upita poručnik Vebster.

— Kada vas on pozove. Možda sutra, ili prekosutra. Pukovnik je bolešljiv. Ja vodim utvrđenje. Ako imate ne-

ka pitanja, ili ako vam nešto naročito leži na srcu, obratite se meni. Dakle, šta je poručniče?

Rik Vebster se ustručavao. On proguta pljuvačku.

Kapetan reče cinično:

— Jednom pitomcu Vest Pointa možda se ova tvrđava neće učiniti kao komanda o kojoj je sanjao. Ali, kod nas, ovde na Zapadu, važe druga merila nego na vojnoj akademiji. Obavljajte svoju službu, radite ono što se od vas traži i nećete imati teškoća. Neke posebne šetnje ili zahteve ovde ne trpimo. To važi i za drugu dvojicu. Imate li još neka pitanja?

— Ne, sire! — uzviknuše sva trojica.

Vrata komandanture se otvoriše i na njima se pojavi izvanredno lepa, mlada riđokosa žena u kostimu za jahanje. Na njenoj figuri isticale su se jedre grudi. Imala je kose, zelene, mačkaste oči i čulne usne. Na levom obrazu imala je uočljiv mladež.

— Možemo li sada na jahanje, Torn? — upita ona kape-tana, pošto je na trojicu pridošlica bacila površan pogled.

— Naravno, Suzana. Dođi, ljubavi.

Kapetan pruži ruku riđokosoj lepotici i odvede je preko do konjušnice. Bak Brennan se jedva uzdržao da ne zvizne u znak priznanja.

— Čoveče, kakva ženska! Poželeo bih uvek da budem oficir pored ovakve žene. Inače nikada. Običan vojnik pored ovakve rasne žene ima male izgledе. Hteo bih da znam kome ona pripada. Po njihovom ponašanju sudeći, ona nije udata za kapetana.

— Uzdržite se od primedbe, Brenane! — prekide ga poručnik koji takav način govora nije voleo.

Tri vojnika uzeše poštanske vreće i uđoše u pisarnicu. Tu su ležale ispreturane hartije u stravičnom neredu i prašini. Jedan debeli narednik obavljao je nevoljno svoj posao.

— Stavi kurirsku poštu tamo u ugao — reče on. — Ona će kasnije biti podeljena. Recite mi vaša imena i čin da bih mogao da vas uvedem u spisak i dajte mi vaše preporuke. Mi, u stvari, nismo računali sa novajlijama.

Formalnosti su bile brzo obavljene. Štapski narednik rekao je ljudima u koje jedinice su raspoređeni i gde su im stanovi.

— Kada ću moći da pozdravim druge oficire? — upita poručnik, jer se čudio da je narednik i njega rasporedio. — U koliko sati se održava dnevni sastanak?

— Dnevnih sastanaka ovde nema — obavesti ga narednik. — Pukovnik poziva oficire jednom do dva puta nedeljno, kada nije pi... — kada se oseća dobro. Kapetan Dželiko drži sastanke kada mu se to čini potrebno.

— Mogu li da vidim plan službe? — upita poručnik.

Štapski narednik mu potvrdi i dade mu list hartije. Drugi primerak visio je na zidu.

— Prema ovome treba da su dva odeljenja u pripravnosti, treća i četvrta četa morale bi sada biti pred tvrđavom, podeljene u streljačku i mačevalačku obuku — reče poručnik ljutito. — Od toga nisam mogao ništa da primetim. A zašto nema straže na kapiji? Zašto su na palisadama postavljena samo dva do tri vojnika?

— Mi u tom pogledu ovde nismo jako tačni — odgovori štapski narednik. — Ja nisam komandant utvrđenja. Vršim svoju dužnost, inače se vladam kao ona tri majmuna. Ništa ne čujem, ništa ne vidim i ništa ne govorim.

Poručnik se uzrujavao i vikao. Ali debeli narednik je sve odbijao kao to se kamenje odbija od zida.

— Recite to komandantu tvrđave ili komandantu Dželiku — primeti on flegmatično. — Sa pukovnikom Mastersonom se sada, u svakom slučaju, ne može razgovarati. Ili, predajte mu pismenu žalbu u tri primerka.

— A vi ćete je proslediti?

— Ja ću je predati komandantu tvrđave ili kapetanu Dželiku. Oni će o tome doneti rešenje. Imate li još pitanja, sire?

Poručnik ne reče ništa više.

Ali narednik Brenan je hteo da zna:

— Kada ćemo dobiti našu opremu: ćebad, čizme, rublje...?

— Magacin je zaključan. Raspitajte se sutra ponovo.

— Imam još jedno, poslednje pitanje naredniče u štabu — reče Bak Brenan i saže se preko pulta. — Ko je ona riđokosa lepotica, koju smo upravo napolju videli?

— To je gđa Suzana Masterson, supruga komandanta

tvrdave. Ona sa kapetanom Dželikom upravo ide na podnevno jahanje.

Štapski narednik se nasmeja kratko, njišteći.

Poručnik i narednik napustiše komandanturu u neverici. Šejn se nije čudio.

— Šta ste vi očekivali? — upita on poručnika napolju. — Primernu službu? Ovde razbojnici vode glavnu reč. Što je posada utvrđenja nemoralnija — njima je to draže.

— Čuo sam da na Zapadu ima graničnih utvrđenja gde disciplina nije na visini — reče poručnik. — Ali da ovako nešto postoji, nisam nikad verovao. Šta vi mislite o tome, naredniče?

Bak Brennan izreče više masnih psovki, u kojima spomenu ljudoždere i prilike koje kod njih navodno vladaju.

Nevolje su počele kada je Šejn kročio u baraku za momčad prve, druge i treće čete A eskadrona. Trojica vojnika su svoje konje smestili u štalu. Uspelo im je da dođu do kaplara koji je vodio brigu o tome.

Pošto je magacin bio zaključan i Šejn nije dobio nikakvu opremu, odvuкао je sedlo i prtljag za marš u prostoriju sa trospratnim poljskim ležajevima i škrinjama. Tri reda ležajeva stajalo je na uzdužnim stranama prostorije. Tu se nalazio jedan sto i jedan visoki prozor. Četiri vojnika sedelo je za stolom, pilo rakiju, pušilo i kockalo se.

— Koji je to natovareni magarac navro da uđe? — uzviknu vojnik bikovske građe i bokferskog nosa. Ispod njegove potkošulje, koja je pokrivala široki grudni koš, izbijao je gusti madrac malja. — Hej ti, tegleća marvo, na raport!

Šejn mu nije odgovorio. On baci svoj teret na donji ležaj uz prozor.

— To je moj krevet — dreknu odmah dugonogi žilavi vojnik. — Sklanjaj svoje prnje, ti kopile, a onda da si ponovo namestio moj krevet. Ali kao lutku, jesi li razumeo?

— Da me nisi još jednom nazvao kopiletom — upozori ga Šejn, podigavši se. — Kakav je to način da se tako pozdravlja novi drug? Ja sam mislio da u armiji postoji nešto kao što je drugarstvo!

— Ja sam narednik Ozbourn — javi se onaj bik sa bokferskim nosom. — Ja vodim drugu četvu — onda pokaza

rukom na onog dugajliju: — Kaplar Hestings je moja desna ruka. Ima da budeš prema nama uslužan i učtiv, jasno, inače može da bude svašta. A sada raport!

Šejn stisnu zube. To je bila jedna od situacija koje se plašio, jer on nije bio taj koji bi ustuknuo pred jednim lajavkom. Ali ovde je bio u armiji, a tu čin вреди više od čoveka.

On je došao po zadatku. Zato je sada morao da se pokori. Stao je mirno, pozdravio i izrecitovao ime, čin, i nalog.

Narednik gundajući odmeri Šejna, obišavši ga kao što se čini kada se kupuje konj na vašaru.

Ozborn je bio bivši šampion u rvanju, koji je u armiji našao utočište. Ovde je doterao do narednika i voleo je da šikanira druge vojnike.

Vojnici za stolom prestali su da se kockaju i sada su posmatrali Šejna. Ozborn ga uputi na gornji ležaj, a Šejn uze svoju celokupnu opremu sa kaplarovog kreveta, popravi i izravna čebe i čaršav.

Onda odvuče svoj prtljag i donese ga do ležaja. Kada je hteo da upita za neki slobodan orman, primeti kako su vojnici za stolom približili glave i pogledali ga popreko. Tu je postojao neki red po činovima. Svaki novajlija morao je pokazati kojoj vrsti pripada da bi mu onda dodelili mesto. Narednik pozva rukom Šejna.

— Kod nas je običaj da svaki novajlija drugima čisti čizme — reče on. — Sve dok ne dođe neki novi. Ti možeš odmah da počneš sa poslom. Danas nema ništa za nas po službenom rasporedu. Naše čizme već davno nisu očišćene

— Onda treba to nadoknaditi — odgovori Šejn.

Ozborn se diže i propne pred Šejnom. On je bio skoro Šejnove visine, ali je sigurno bio trideset funti teži. Pio je i to ga je činilo zlim i opasnim. A on je bio čovek koji je voleo da zapodene kavgu da bi se pred drugima pokazao kako je žestok momak.

— To je službeno naređenje, Kord. Hoćeš li da poslušаш, ili je najpre potrebno da se raspravimo?

— Ako je službeno naređenje onda ga moram izvršiti — odgovori visoki čovek, očito pomiren sa sudbinom. — Dajte mi ovamo te čizme.

— Znao sam odmah da ovo nije tvrd momak, već šonja — primeti jedan mali čovek pacovskog lica obraćajući se svom komšiji. — Napred! Samo ga pritisni.

Nekoliko ljudi bilo je u čarapama. Oni su doneli svoje čizme, koje su visile na zidu ili stajale ispod ležaja i dobacili ih Šejnu. Drugi su svoje čizme skinuli. Iz skrinja su takođe donosili čizme. Uskoro, bilo ih je pred Šejnom čitavo brdo.

— Izbaci čizme napolje i čisti ih tamo, Kordu — reče Ozborn. Pribor za čišćenje naći ćeš u škrinji u uglu. Hoću da mi se čizme sijaju da mogu na njima da se ogledam.

— Okej, okej, naredniče — odvrati Šejn.

Vojnici na ležajevima sedošše ili se nalaktišše posmatrajući prizor.

— Koje su čizme tvoje? — upita zapadnjak narednika.

— Ovde, tu — odgovori Ozborn i ukaza na ogroman par izuzetno prljavih čizama. — I te pripadaju meni.

— Onda ćemo najpre odljusnuti prljavštinu — primeti Šejn.

On izvuče jednu narednikovu čizmu iz gomile i munjevitim pokretom zalepi je Ozbornu iza uha.

Narednik zaurla. On ispruži desnicu u pravcu Šejnove glave, ali zapadnjak se saže.

Ne ispustivši čizme, uhvati narednika za ispruženu ruku. Ozborn je bio teškaš. Ali jedan Kinez je nekada Šejnu pokazao nekoliko zahvata kojima bi i prosečan ili slabašan čovek mogao teškaša da prebaci preko glave.

Šejn hitnu Ozborna preko ramena. Narednik je veslao i rukama i nogama po vazduhu pre nego što je tresnuo usred gomile prljavih čizama.

Dugonogi kaplar Hastings i čovečuljak sa licem pacova ustremišše se na Šejna.

Šejn je čuvao svoju kožu kao što je naučio u nemilosrdnim borbama od svojih ljutih neprijatelja. Mali je pao na zemlju, a dugajlija Hastings sklopi se kao perorez.

Onda se narednik Ozborn diže na noge.

— Prepusti ga meni — zaurloao je i vojnici se ukloniše od Šejna. — Načiniću od njega drvo za potpalu!

Usledila je gadna tuča.

U bikovskom Ozbornu vrilo je od besa. Bivši šampion napadao je zaslepljen a Šejn je zadržao svoj mir i pregled situacije.

Morao je da primi i nekoliko udaraca. Ali on je bio tvrd, podneo je bol i borio se dalje. Teški Ozborn se teturao ali je ostao na nogama.

Graja se odavno digla u čitavoj baraci i napolju. Pohitaše i ostali vojnici. Dvadesetak se uguralo u prostoriju, drugi su stajali u hodniku.

Vojnici su bodrili borce. Narednik Ozborn je imao prijatelja i protivnika. Mnogi su se klanjali pred njim i ulagivali mu se. Šejn je stajao sam.

Njemu se činilo da borba već traje čitavu večnost.

Ozborn ga pogodi i on pade leđima na krevet. Narednik htjede da se ustremi na zapadnjaka. Ali ovaj zgrči noge i kada se Ozborn baci na njega, Šejnove noge su bile uprte u grudi pomahnitalog narednika.

Šejn savi noge unazad i odbaci bikovskog narednika daleko od sebe. Ozborn polete kroz vazduh, udari širokim leđima u prozor i razbi ga.

Izleteo je kroza nj i ostade napolju da leži. Nije više bio u stanju da se dignu. Ali, njegov prijatelj, kaplar Hestings približi se sada Šejnu sa kratkim nožem u ruci.

— Sada ćeš ga popiti, Korde — reče, dok se zapadnjak s mukom dizao. Pogledom je okružio ljude: — Vi ste svedoci da se on mašio revolvera. Ja sam morao nožem da se branim!

Šejnov armijski kolt bio je u kuburi i ležao na poslednjem ležaju. Ali niko nije zadržavao kaplara.

Samo jedan ridokosi mladi vojnik reče:

— To je ubistvo, Hestingse. Odloži nož!

Ali kaplar ga ne poslušao.

Šejnove čizme bile su se uplele u čebe slomljenog ležaja. Nije mogao da ih izvuče. Desno rame ga je tako jako bolelo od udarca u ivicu ležaja da je jedva mogao da pokrene ruku. Nije imao nikakvih izgleda da se odbrani od kaplara.

Ali, onda se razdvojiše vojnici koji su stajali kao posmatrači kod vrata. Upravo kada je Hastings hteo da priskoči i nasrne, osvanu iza njega stamena figura narednika Baka Brenana. Brenan svali kaplara na zemlju, ali borba još nije bila gotova.

Šejn se jedva oslobodio i pokušao da pokrene desnu ruku, kad se na njega i narednika posle nekoliko brzometnih reči ustremiše novi napadači.

Prasnuše dva revolverska hica.

Meci udariše u zid. Vriska gledalaca zamuknu.

— Šta se ovde dešava? — poviče oštri zapovednički glas. — Odmah da ste prestali!

Vojnici se razidoše. Zavađeni prekinuše svoju borbu kada su plavi čovek u civilu, jedan poručnik i tri vojnika, svi naoružani, prodrli u demolirano konačište.

Vojnici su pripadali dežurnoj momčadi utvrđenja i imali da se brinu za mir i red unutar palisada. Plavi čovek bio je višeg rasta i imao je oko četrdeset godina. Atletski građen, delovao je malo zadriglo i sparušeno. Videlo se po njemu da mu nedostaje naporni fizički rad, koji je čoveku kao što je on, potreban, da bi psihički ostao bodar. Ali njegove sive oči gledale su hladno, a belim negovanim rukama umeo je svoje oružje bez sumnje munjevito da trgne iz kubure.

Držao je u ruci kolt koji se pušio i posmatrao je ispitivački borce. Tri vojnika ležala su na zemlji ne računajući narednika Ozborna koji je ležao napolju.

Dva čoveka su čučala na zemlji, a jedan je klečao nagnut sa gornjim delom tela preko drvenog ležaja. Drugi ljudi nosili su tragove Šejnove i Brenanove pesnice na licu ili po telu.

— Čekam na raport! — poviče poručnik.

Jedan vojnik istupi:

— Sire, obojica novih zapodenuli su svađu, izazivali narednika Ozborna i kaplara Hastingsa. Oni su nam se rugali i ismevali nas. Mi smo hteli samo da im damo lekciju.

— To je odvratna laž! — poviče Bak Brenan, na čijem je licu bilo nekoliko rana. Tragovi borbe na Šejnu bili su već iščezli.

— Upravo je bilo obrnuto — nastavi narednik. — Ja sam stigao kada je kaplar Hastings hteo da napadne regruta Korda nožem i bacio ga na zemlju. Onda nas je gomila napala. Tamo još leži nož.

— Kord je izvukao nož! — tvrdio je vojnik koji je podneo raport. — Svako ovde može to da potvrdi.

Neki od vojnika potvrdiše. Nekoliko njih su mrmljajući pristajali, drugi su klimali glavom. No, mnogi su čekali i gledali ustranu.

— Napad na pretpostavljenog — reče plavokosi čovek u odelu sašivenom po meri. — Vi ste se odmah dobro predstavili. Videćemo šta će vojni sud da kaže o tome.

— Sire — javi se riđokosi mladi vojnik i pozdravi. — Narednik i regrut Kord govore istinu. Kord je bio izazvan kada mu je narednik pomogao da ga kaplar Hastings ne probode nožem. To sam video iz neposredne blizine.

Hastings se podiže sa zemlje.

— Kome više verujete, kapetane Donehju? — upita on čoveka u elegantnom odelu. — Miler vodi ličnu hajku protiv mene! On laže da bi me osramotio. Drugovi će to potvrditi.

— Ti, đubre! — doviknu mu Brenan. — Mi ćemo još porazgovarati, a onda ćeš saznati ko je Bak Brenan!

Kapetan Donehju zabrani mu da govori. Poručnik sa kratko potkresanom bradom bio je neodlučan. Ali kapetan odluči brzo:

— Naravno da verujemo više cenjenim vojnicima posade utvrđenja nego dvojici novajlija koji su sigurno ovamo premešteni zbog kazne — reče on cinično. — Brenan i Kord će biti bačeni u zatvor tvrđave, u najdublju rupu, odmah pored ona dva Indijanca. I Miler će se priključiti njima kako bi naučio da se drugovi ne klevetaju iz mržnje. Na idućem oficirskom sastanku raspravićemo i razjasniti da li je to slučaj za vojni sud ili je dovoljna disciplinska kazna. Dotle će ovi ljudi biti u zatvoru, poručniče. Odvedite ih!

Poručnik izda naređenje. Četiri vojnika pregledaše Šejna, Baka Brenana i mladog vojnika Milera da nemaju oružja i odvedoše ih iz barake. Oba oficira pratila su ih na kratkom odstojanju.

I napolju se skupilo dosta gledalaca. Divovski narednik Ozborn obiđe baraku, odgurnu ljude ustranu, nasrnu izobličelog lica i stisnutih pesnica, urlajući da se moglo čuti u čitavoj tvrđavi.

— Gde je? Ubiću ga!

Glas kapetana Donehju hladno ga zaustavi:

— Čutite naredniče Ozborn! Pođite na svoje konačište. Šta vam pada na pamet da se tučete ovde u tvrđavi? O tome ćemo još porazgovarati.

Šejn je primetio da ovaj civil u tvrđavi uživa nekakav naročiti položaj, jer se divlji megdandžija Ozborn povukao pred njim kao premlaćeno pseto i odšunjao natrag u baraku.

Trojicu vojnika odvedoše u zatvor. Poručnik Webster video ih je izdaleka, ali pošto mu je Šejn dao neprimetni znak nije pohitao za njima.

Prema ispravama koje su narednik Brenan i poručnik prikazali, oni su bili poslati sa tri razna uporišta u tvrđavu Baford i pre toga se nisu poznavali. Hteli su u izveštaju da navedu kako su se upoznali tek na Bozmeno Trejlu, na putu za tvrđavu Baford.

Šejn i narednik su važili za vojnike premeštene po kazni. Poručnik je trebalo da objasni da su oni kavgadžije i da se od njih drži na odstojanju. Zato sada nije smeo da se suviše interesuje za njih ili da pokuša čak za njih da se zauzme. Bak Brenan nije mogao da se uzdrži. On zagrmi:

— Ovo je pravi svinjac. Takvih stvari nema ni kod ljudoždera. Ima više od dvadeset pet godina kako služim u armiji, ali ovako nešto nisam nigde doživeo. Celu tvrđavu Baford valja da posre džinovski bik. Baš tako!

— Zavezi! — naredi mu bradati poručnik.

Kapetan Donehju ode u komandanturu.

Zatvor tvrđave Baford bila je ružna kamena zgrada. Ispod sabirne ćelije i obeju pojedinačnih ćelija gore nalazio se uski mračni podrum koji je bio podeljen u dva odeljenja. U tom podrumu sreli su se vojnici Bak Brenan, Šejn i vojnik Miler. Narednik pokuša da se pravda, ali mu Šejn nije dozvolio. To bi njihovu situaciju samo pogoršalo.

Visoki čovek bio je daleko pametniji od kavgadžije Brenana. Sledio je svoje planove.

Vojnici su ih stavili u zagušljiv pregrađen prostor čiji je pod bio pokriven smrdljivom slamom a zidovi optočeni daskama.

— Ovde dole imate priliku da razmišljate o disciplini i vojničkim vrlinama! — reče bradati poručnik i pope se uz lestve, napustivši podrum kroz položena vrata.

Besni Bak Brenan odgovori mu uzrečicom koja se ne može ponoviti.

Jedan vojnik zaključa rupu spolja i nestade gore. Dole, u rupi, bio je mrak kao u rogu.

Bak Brenan nabijao je po sobičku gore-dole koliko je to bilo moguće u tom uskom prostoru. Udarao je u zidove i strašno kleo. Vojnik Miler je ćutao, iako ga je Brenan nekoliko puta „munuo” u mraku.

Šejn je samo kratko vreme slušao.

Onda reče:

— Gnev sada ništa ne koristi, Bak. Mi moramo hteli-ne hteli izvesno vreme da strpljivo provedemo ovde. Mi smo već odranije znali da nas u tvrđavi Baford ne očekuju ruže!

— U ovoj rupi neću da ostanem! — žestio se Brenan, koga Šejn u potpunom mraku nije mogao da vidi iako je bio samo dva koraka udaljen od njega. — Memlu i smrad tu dole neću da trpim ni jedan jedini dan, ni pet sati. U ovakav bedni log ne zatvaraju se ni životinje.

— Beli čovek ima pravo! — reče jedan dubok glas kroz pukotinu od dasaka. — Ali moj plemenski drug i ja smo već devet dana ovde dole. Neka beli čovek bude strpljiv!

Šejn napipa zid od dasaka.

— Ko to govori?

— „Vatrena strela”, poglavica Čipeva. Moj plemenski brat, „Bivolja koža”, i ja došli smo pre devet dana u tvrđavu da se sporazumemo sa poglavicom plavih kaputa. Obećali su nam slobodan prolaz i za našu pratnju. Ali plavi kaputi su nas napali, uhvatili nas još pre no što smo i jednu reč sa njihovim poglavicom progovorili, izudarali nas, izgazili kao pse i bacili u ovu mračnu rupu. Ovde životarimo na hlebu i vodi. Svi bledoliki u tvrđavi su vucibatine. I vi ste njihovi. Ako poglavica „Vatrena strela” još jednom

ugleda plavo nebo i uspe da se spase iz tvrđave, vratiće se sa svojim ratnicima ponovo i sve bledolike hulje poubijati. Haug, ja sam rekao.

Poglavica je govorio engleski bolje nego većina belaca u zemlji. Mora da je išao u misionarsku školu.

Sada Miler od svog hapšenja prvi put otvori usta i reče:

— Ima i poštenih vojnika u tvrđavi. Možda su čak i u većini! Ali neki zlikovci čvrsto drže uzde u svojim rukama i oni čestiti ne mogu ništa da preduzmu protiv njih. Oni koji su to pokušali ili su mrtvi ili su tako premlaćeni da su izgubili volju za život.

On uzdahnu, a onda nastavi:

— Bilo bi bolje da sam malopre držao jezik za zubima. Ali prosto-naprosto nisam mogao da ćutim. Zločin hara po tvrđavi kao epidemija. To je kao korpa sa jabukama u kojoj ima i nekoliko trulih koje pokvare ostale. Ko će ovde još čestito da obavlja svoju službu kada ga zbog toga lenjivci i bitange ismejavaju i nipodaštavaju, pa čak, sa dozvolom pretpostavljenih, i šikaniraju. Ne, tvrđava Baford je razbojničko gnezdo i žabokrečina. Možda ne bi bilo zgoreg kada bi je Indijanci zapalili.

On začuta, pun gorčine.

Bio je to jednostavni mladi farmer, poreklom iz porodice sa osmoro dece. Pošto kod kuće nije bilo dovoljno sredstava za život, javio se u armiju sa željom da postane dobar vojnik.

Takvih kao što je on bilo je mnogo.

Za trenutak vladala je tišina.

— Ovaj bledoliki ne izgleda da je baš tako rđav — reče poglavica „Vatrene strele”. — A šta je sa drugom dvojicom?

Šejn odluči da otkrije karte. Ovde dole niko nije prisluškivao. Miler je bio pošten, a to je i dokazao. A „Vatrene strele” je borac i poglavica čije je ime bilo poznato na čitavom Severozapadu.

Njegova slava borca i čestita čoveka nije bila poznata samo kod crvenih plemena. U mladosti je već dogurao do glavnog poglavice Čipeva. Nije mogao biti stariji od dvadeset pet godina.

U svom plemenskom jeziku poglavica je imao dugačko ime: „Čovek koji svoju strelu odstreljuje tako brzo i smrtonosno kao vatra velikog groma”. Ovim rečima se mislilo na munju i oluju. Belci su mu skratili ime i pojednostavili ga u „Vatrenu strelu”, što se odnosilo na naročitu spretност poglavice, koji je sigurno bio najveći strelac lukom svoga vremena. A Šejn je znao šta to znači.

Prvorazredni strelac lukom uspevao je da odapne do dvadeset strela u minuti. Majstor luka pogađa na dvesta jardi svojom strelom kovani novčić od jednog dolara, ili neki slični cilj. Dokumentovani rekordi na daljinu govore o odstojanju i do devetsto jardi. Preterivanja i legende dabogme govore i o još većim dostignućima.

Da bi tako nešto postao, strelac lukom mora od malih nogu da vežba i da bude pravi atleta. Mnogi Indijanci bili su pravi asovi luka i strele, a poglavica Čipeva ih je sve nadmašio.

— Mi smo tek danas stigli u tvrđavu — odgovori Šejn na poslednje pitanje poglavice i to u jednoj naročitoj misiji. No, pre no što te o tome obavestim, „Vatrena strelo”, moram da saznam više o tebi. Znam za tvoje ime i mnogo sam o tebi čuo. Tvoje su strele tako brze i smrtonosne kao munja!

— To mi više ne koristi — odvrati poglavica rezignirano — jer ću umreti bedno u ovoj mračnoj rupi. Belci hoće da pogube mene i „Bivolju kožu”.

To je odgovaralo lupežima iz tvrđave. Oni nisu hteli da načine senzaciju niti da pokrenu sudsku raspravu protiv velikog crvenog poglavice. O njegovom hapšenju verovatno nije ništa javljeno ni Vrhovnoj komandi.

„Vatrena strela” trebalo je da tu bedno istrune, a sistem obaveštavanja ovih lupeža bio je dovoljno dobar da pravovremeno sazna za napad Čipeva na utvrđenje kako bi ga mogli sprečiti.

„Vatrena strela” je ispričao Šejnu zašto se uputio u tvrđavu. Poglavica Čipeva bio je ogorčen stanjem koje je vlдало u zemlji. Uvideo je da Indijancima preti propast ako se suprotstave belcima. Zato je hteo da živi sa njima u miru. Ali da li je to moguće u ovakvim prilikama?

— Nema reda u zemlji — konstatovao je gorko — gde crveni otpadnici i beli razbojnici lunjaju naokolo. Oni izazivaju Čipeve, na razne načine, napadaju i ubijaju pripadnike moga plemena. Neki put iz čistog besa. Siluju i žene i mlade devojke. Ja sam svoje borce držao na uzdi i samo sam u nekoliko izuzetnih slučajeva vinovnike kaznio. Ali sada se izgleda stanje sasvim izmenilo.

„Vatrena strela” umuknu sasvim, škrgućući zubima. On se više puta obraćao komandantu tvrđave Baford sa obaveštenjima i pritužbama.

Veoma dugo nije uopšte dobijao nikakav odgovor dok ga najzad nisu pozvali u tvrđavu telegramom.

— U njemu je pisalo da je komandant smenjen i da novi hoće da uvede red — pričao je „Vatrena strela”. — Dobijao sam velika obećanja, priznavali su i hvalili moju politiku mira, ali sve je to bila laž i izdaja. Radilo se o jednoj podmukloj klopki.

Šejn je mogao da razume ogorčenje poglavice.

— Predstoji li odmazda od strane Čipeva? — upita Šejn.

— Želeo bih da je tako — odgovori mračno „Vatrena strela”. — Ali to će još neko vreme da potraje, jer prvo će se manje poglavice otimati oko mog nasledstva. Razlozi za hajku Čipeva su veliki. Dok sve poglavice i vođe ne obrazuju savet uz vatru, proći će više nedelja.

U međuvremenu, razbojnici su se još više razularili. Jer, oni su se plašili moći „Vatrene strele”. Bez njega Čipeve bi bile razjedinjene. Manji ogranci plemena osećali su se dorasli za borbu sa zločinačkim elementima.

— Bio sam lud što sam sledio politiku mira — reče ogorčeno „Vatrena strela”. — Sada se kajem.

— Ne, „Vatrena strelo”, ti si bio u pravu — reče Šejn. — Vođe vojnika ovde u tvrđavi rade protiv volje velikog oca bledolikih u Vašingtonu i protiv naređenja armije. Razbojnici koji hoće samo da se obogate i koji ne prezaju ni od čega dočepali su se vlasti nad onim drugima. Glavna komanda je u međuvremenu čula da ovde vladaju vrlo loše prilike. Zato su me poslali ovamo sa još dvojicom drugova da svemu uđemo u trag i dojavimo nadležnima. Onda će se preduzeti koraci da se izmeni ovo stanje.

— Je li to istina? — upita Miler. — Ja sam, naprotiv, mislio da je Glavnoj komandi svejedno šta se ovde zbiva.

— Ni u kom slučaju! — zatrubi Bak Brenan grubo. — Mi smo najzad redovna armija, mi nismo banda!

Šejn je morao da objasni poglavici i vojniku Mileru postojeće probleme. „Vatrena strela” nije mogao odmah da razume zašto veliki beli otac — predsednik SAD i glavna komanda ne mogu bez daljnjeg da uvedu red.

Šejn mu je objasnio sistem. Predsednik SAD nije uopšte ništa čuo o udaljenom uporištu armije kao što je tvrdava Baford. Glavna komanda prosuđivala je stanje u prvoj liniji prema izveštajima koje joj je slao komandant tvrđave.

Ti izveštaji su potpuno lažno prikazivali postojeće stanje.

— Na granici je teško steći pravi uvid, a armija veruje svojim oficirima koji komanduju — reče Šejn. — Osim toga, lupeži su jako prevejani. No, sada su u glavnoj komandi postali vrlo oprezni i zato smo mi ovde.

— Tako nešto nije moguće u mom plemenu — reče „Vatrena strela”. — No, ja ti sada verujem, vojniče, ali šta ćeš preduzeti? Ti si u zatvoru kao i ja.

— Neću dugo tu ostati — odgovori Šejn ubedljivo.

— Pošto te poznajem, reći ću ti svoje pravo ime. Ja sam Šejn. Sijuksi me zovu „munjevitá ruka”.

Obojici zatočenih Sijuksa ote se uzvik iznenađenja.

— Kako? — uzviknu „Vatrena strela”. — Ti si Veliki beli borac čija je ruka tako brza, jaka i ubistvena kao munja.

— Tako kažu Sijuksi — odgovori zapadnjak. — Ja sam po želji jednog generala stupio u armiju na neodređeno vreme.

I vojnik Miler je već bio čuo za ime Šejn.

— Sada mi se ponovo vratila nada! — uzviknu Miler. — Ako iko može da napravi reda u tvrđavi Baford onda ste to vi, Šejn!

— I ja sam, najzad, takođe tu progundao je narednik Brenan.

Šejn opomenu Milera, da ga i nadalje u svakom slučaju oslovljava kao Džona Korda i da se ophodi prema njemu

kao prema običnom vojniku. Ni „Vatrena strela” ni „Bivolja koža” ne smeju da odaju njegov pravi identitet.

— Ja se ovde nisam rdavo poneo — reče Šejn. — Kladim se da ću uskoro biti pušten i da će lupeži hteti da me zadobiju za njihove ciljeve. Onda ću saznati on što hoću da znam. Samo da ja izađem odavde, oslobodiću te prvom povoljnom prilikom koja se ukaže, „Vatrena strelo”, ali pod uslovom da odustaneš od svojih planova osvete. Strpi se malo i ovde će se uskoro sve izmeniti.

— A zločinci će biti kažnjeni? — upita „Vatrena strela”. — Armija će brinuti o miru i redu u zemlji i štiti Čipeve od nasilja?

— Svakako, „Vatrena strelo”. Ova divlja pogranična teritorija sigurno nikada neće postati rajsko naselje mira. Ali vlast lupeža i njihov teror će sigurno prestati.

— Nekom drugom ne bih verovao, ali u tvoje reči, Šejn, imam vere.

Šejn je sada ispitivao vojnika Milera, jer „Vatrena strela” o internim prilikama u tvrđavi i o lupeškoj hijerarhiji nije ništa znao. Miler ih je obavestio da je prošlo dve godine otkako su se prilike znatno pogoršale.

— Otkako je umro poslednji komandant utvrđenja, pre jedanaest meseci, situacija je sasvim rdava.

O kapetanu Ridžliju, koji je kao obaveštajac vrhovnog komandanta pre nekoliko meseci nađen obešen u svom stanu, Miler nije umeo ništa da kaže.

— Sadašnji komandant utvrđenja, pukovnik Klajd Masterson, je pijanica — reče Miler. — Kažu da je bio prvorazredni oficir u štabu za vreme generala Šeridena. Predskazivali su mu blistavu karijeru. Onda ga je nešto izbacilo iz koloseka. Sada je na koncu postao krpa u rukama lupeža.

Kao običan vojnik, Miler nije bio upućen u lupešku organizaciju. Šejnu je ipak mogao da otkrije neke pojedinosti.

Vodeći ljudi u tvrđavi bili su zamenik komandanta tvrđave kapetan Dželiko, računovođa u činu kapetana Donehju i vlasnik velikog preduzeća i saluna pod imenom Treder Horn. Njegovo pravo ime niko nije znao.

Treder Horn je sarađivao sa tri opasna revolveraša: Trifinger Koltom, Teli Meskalerom i Teksašaninom Kvinsi

Larabijem. Ni Trifiger Kolt nije to ime dobio po rođenju. Ali, na Zapadu čovek je mogao da se zove kako hoće.

— Trifinger Kolt, Teli Meskalero i Kvinsi Larabi su često nedeljama odsutni — pričao je Miler. — Takođe i Treder Horn odjaše nekuda dok računovođa i kapetan Dželiko samo retko napuštaju utvrđenje.

Računovođa je bio onaj plavi, naduveni čovek sa odelom skrojenim po meri, koji je Šejna i Bak Brenana dao zatvoriti. On je veoma voleo da nosi civilno odelo, a to je kao računovođa mogao sebi da dozvoli.

Kapetan Dželiko i računovođa bili su sa Trederom Hornom u vrlo dobrim odnosima. Dželiko je komandovao tvrđavom, ali računovođa i Horn su tu vodili glavnu reč ili još više od toga.

Pukovnik Masterson se opijao do besvesti. Njegova mlada, rasna, ridokosa žena prezirala ga je i tešila se drugim muškarcima. Pod vladavinom ovog trija: Dželika, Tredera Horna i Donehjuua izbili su rđavi elementi na vrh kod oficira i momčadi. Oficiri su sa zločincima bili i kuvani i pečeni. Valjda su bili rezignirani, ili su ćutali od straha. Sudbina bivšeg komandanta tvrđave i kapetana Ridžlisa bila je jasna opomena svima.

Bilo je još i drugih slučajeva, ali oni su zataškani.

Narednici su se regrutovali iz soja ljudi kao što su bili narednik Ozborn i kaplar Hastings.

— Ozborn je bio regrut i konjušar, koji je iznosio balegu, a bio je tako glup da nije umeo ni svoje ime da potpiše — reče Miler. — Kada prima mesečnu platu on nacрта tri krsta na listu. A Hastingsa traže preko poternice u Misuriju pod drugim imenom zbog ubistva.

Disciplina je bila ispod svake kritike.

Patrolna služba obavljana je samo prividno.

Kapetan Dželiko je ponekad slao veće grupe vojnika u veće gradove kao što je Wilston ili Volf Point da bi izgledalo kako se armija brine o redu i miru u zemlji.

— Kaže se čak da su pojedini vojnici pa i čitave patrole vršile razbojničke prepade na kopače zlata — izveštavao je Miler. — Kaplar Hastings se hvalio nedavno, kada je bio pijan, da je ubio jednog Čipevu i skalpirao ga a devojke silovao.

— Dakle, ipak je istina što su mi mladi ratnici tvrdili! — poviče „Vatrena strela”. — Da i ljudi u plavim kaputima učestvuju u takvim strašnim nedelima.

— Oni će zato biti kažnjeni „Vatrena strelo” — reče zapadnjak.

Visokog čoveka prođe jeza. Ipak nije očekivao da u utvrđenju Baford stvari stoje tako loše.

Bak Brenan je proklinjao zločince sa i bez uniforme, sve zajedno, sa željom da završe u najdubljem paklu.

Šejnova nada da će ga banditi uskoro primiti u svoje redove nije se ispunila. Dve noći i jedan ceo dan visoki čovek, narednik i vojnik Miler, ostali su u mračnom, smrdljivom zatvoru.

Hrana im je bila: stari hleb i retka čorba sa bezobličnim parčićima mesa. Ipak, to je bila bolja hrana od one koju su dobijali Indijanci u zatvoru.

— Treba da bežimo odavde — reče Bak Brenan sledeće noći — da se probijemo do glavne komande i da se tamo prijavimo.

— Kako to misliš? — upita Šejn lakonski i umota se jače u jedno od ćebadi koje su im ubacili.

— Crči ću u ovoj smrdljivoj rupi — mrmljao je Bak Brenan. — Ja moram napolje!

— Oba Čipeve su duže zatvoreni nego mi. Strpi se. Smiri se, Bak. Sve prolazi, i ono doživotno.

To naredniku ovog puta nije bilo smešno.

Idućeg jutra, čuvar koji je doneo dva bokala vode i ki-blu, nije se žurio.

Šejn je osećao da je već svanulo, iako ni najmanji tračak svetlosti nije prodirao u rupu.

Bak Brenan i Miler mislili su da su zaboravljeni.

Najzad su se pokretna vrata otvorila i pojavila su se dva čoveka. Jedan od njih otključao je bravu i podigao rezu. U rupu je ušlo malo svetlosti.

— Napolje! — poviče jedan vojnik. — Poručnik vas čeka. Jeste li se opametili? Ako niste, možete ostati i dalje ovde!

Začu se hrapavi smeh.

Bak Brenan je želeo da se prodere ili radije da mu prilepi jednu šamarčinu. No, uzdrža se.

Dok su se sva trojica pela uz stepenice, vratar je otvorio ćeliju poglavica. Drugi vojnik je stajao pored njega sa revolverom na gotovs. Gore, na vrhu stepeništa, bila su tri vojnika sa vinčesterkama i otkočenim revolverima.

U dvorištu ispred zatvora stajali su bradati poručnik, koji je svu trojicu poslao u zatvor i mladi poručnik Rik Webster.

Šejn, Bak Brenan i Miler žmurili su u jarku sunčevu svetlost.

Bradati poručnik posmatrao je nevoljno ova tri čoveka. Bili su zarasli u bradu, neočešljani, a uniforme su im bile prljave. Smrdeli su na memlu koja je vladala dole u rupi.

Lice poručnika Websteru bilo je nepomično. On je shvatio svoju dužnost pametnije i opreznije no što je to Šejn mislio.

— Jeste li se sada smirili? — upita poručnik sa bradom. — Ili ćete se još buniti?

Tri čoveka stadoše mirno.

— Mi uviđamo da smo učinili težak prestup — izjavi Šejn. — To se više neće dogoditi.

— Šta je sa vama, naredniče Brenan?

— Video sam da je redov Kord, moj drug i saputnik za tvrđavu Baford, bio napadnut, pa sam požurio da mu priteknem u pomoć — reče Brenan. — Ubuduće do tuče više neće doći u tvrđavi Baford.

— Ne postavljajte sada nikakve uslove, Mileru!

— Uviđam svoju krivicu, sire — reče mladi vojnik.

— Dobro. Uredite se! Izgledate kao svinje. Onda se javite kapetanu Dželik u komandanturu. Odstupi!

Sva trojica capnuše i odoše u svoje konačište.

U to doba u tvrđavi nije bila velika gužva.

Jutarnji sastanak se održao pre dva časa.

Jedna četa vojnika našla se pred konjušnicom pre izvidničkog jahanja. Vojnici nisu suviše ozbiljno ispunjavali svoj zadatak. Oni bi izjahali i vežbali bez napora.

Noćiste je bilo prazno kada su Šejn i Miler ušli. Obojica su uzeli pribor za brijanje i otrčali na bunar. Dvadeset minuta kasnije sreli su narednika Baka Brenana kod komandanture gde su i ušli.

Narednik štaba ih je poslao u službenu sobu komandanta tvrđave gde su ih očekivali. Kapetan Dželiko i jedan plećati poručnik sa ožiljkom od udarca sablje na levom obrazu. Kapetan je sedeo za raskošnim pisaćim stolom ispod portreta Abrahama Linkolna. Bio je nalickan i doteran. Miris njegovog krema i parfema ispunjavao je sobu. Poručnik je stajao kraj prozora, čuteći, ruku prekrštenih na grudima.

Tri vojnika stajala su mirno. Narednik je najavio sebe, Šejna i Milera. Kapetan ih je ostavio da stoje u stavu mirno.

— Vi ste štošta zgrešili — gundao je on. — Lični napad, nasilje, telesna povreda, oštećenje stvari i uvreda drugova. Mogao bih vas privesti vojnom sudu, ali od toga za sada odustajemo. Vi naredniče Brenane i vi redove Kord bićete kažnjeni čišćenjem štale nedelju dana. Redov Miler vršiće kaznenu službu nedelju dana, Kord će biti premešten kod narednika Brenana u treću četu Eskadrona B, Miler u drugu četvu istog eskadrona.

— Da, sire — rekoše sva trojica.

Bak Brenan nije protivurečio, iako mu je to teško palo. No, on ipak upita:

— Koju službu treba da obavljam kada mi istekne kazna u štali, kapetane? U mojoj bivšoj komandi bio sam najstariji narednik po činu u mom eskadronu.

— Otuda ste bili premešteni po kazni, jer ste u pijanom stanju bili umešani u tuču gde ste jednog drugog narednika teško povredili. A i Kord je, uprkos kratkom boravku u Armiji, neprijatno pao u oči. Vodnik ne možete ovde postati, prvi narednik još manje, Brenane. Ako se potvrdite, tek onda ću vas postaviti za drugog vodnika. Dalje ćemo videti. Naredniče Brenan i redove Kord potražite

sada magacin, zatim, javite se sva trojica na službu. Odstupi!

Tri vojnika otpozdraviše ponovo.

Pre no što su se povukli, vrata su se otvorila. Uđe suvo-njav oficir u činu pukovnika. Bio je sed, mrke, zborane kože i upalih ramena. Kretao se kao pod teškim teretom. Ruke su mu drhtale.

— Radite dalje — reče kratko i upita: — Ko su ova trojica?

Kapetan Dželiko mu odgovori sedeći i ne otpozdravivši ga. Smeškao se ironično. Pukovnik odsutno potvrdi glavom

— Ja sam ubeđen da će kapetan Dželiko sve srediti po mom ukusu. Dobili ste, dakle, jednog poručnika za pojačanje našeg oficirskog kora. Vrlo dobro. Mi moramo ovde da ispunimo jedan vrlo težak i odgovoran zadatak. — Okrete se trojici vojnika koji su pred njim stajali mirno: — Ja sam pukovnik Masterson, komandant utvrđenja — reče on neposredno. — General Šeridan hvalio me je uvek kao najsposobnijeg stratega svog oficirskog kora. U građanskom ratu dostigao sam čin generala. Posle zaključenja mira, kao i svi oficiri, bio sam za dva čina unazađen. I onda... Uključite se u službeni život tvrđave inače ćete se gorko kajati. Kod mene vlada red i disciplina.

— Da, sire! — poviče Bak Brenan. — U to smo uvereni, sire.

Pukovnik nije primetio sarkazam u njegovim rečima ili nije hteo da primeti. On, Klajd Masterson, nije više živio u teškom surovom svetu činjenica. Zavaravao se rakijom. Bio je neprekidno pod dejstvom alkohola. I kada je bio pijan, osećao se kao velik strateg i vojskovođa. Ništa ga onda nije moglo potresti. Čak i srozavanje tvrđave činilo mu se rajem.

Pukovnik je ustvari bio bolestan i slomljen čovek.

— Odstupi! — reče i okrete se. U istom trenutku zaboravio je Brenana, Šejna i Milera.

Oni napustiše komandanturu.

— Sada ste ga videli — reče Miler napolju. — Kada njegov murdarluk ne bi prouzrokovao toliko štete, mogao bi se čovek i ražaliti nad njim.

Pukovnik nije više bio u stanju da komanduje tvrđavom. Mogao je ovde da opstane samo zato što su ga kapetan Dželiko i drugi oficiri pokrivali.

Miler je bio srećan što nije više u Ozbornoj četi, jer tamo je bio pravi pakao.

Šejn i narednik Brenan doneli su svoj prtljag dok se Miler već preselio u stan „B” eskadrona.

Šejn i narednik imali su posla u magacinu sa jednim starijim narednikom štaba, koji je zbog svoje ukrućene noge mogao da obavlja službu samo unutar zgrade. U poslu su mu pomagali jedan kaplar i jedan redov.

Gundajući, narednik je primio opremu za marš. Bio je ljut, jer mu je uniforma od batina i zatvora bila upropaštena. Kaplar je dobacio čizme Šejnu i Brenanu, ne birajući ih i ne vodeći računa o veličini.

— Čizme su mi male za dva broja — žalio se narednik.

— Onda skratite noge — gundao je kaplar.

Brenan se izdere na njega, opominjući ga na svoj viši čin.

— Jeste li vi dodeljeni na rad u štali, Brenane?! — upita ga kaplar, konstatujući da je tako na dnu liste i da njegovi narednički „čvarci” uopšte nemaju nikakvu vrednost.

Brenan je hteo da pukne od besa, ali ga Šejn uhvati za mišicu.

— Zameni čizme sa nekim — reče on. — Sigurno u tvrđavi postoji još vojnika, koji jure unaokolo sa mnogo većim čizmama nego što su im potrebne.

— To me ni malo ne bi čudilo u ovom prlježu — odgovori Brenan.

Šejn i Bak Brenan u radnom odelu nastupiše na svoju dužnost u štali.

Kaplar im je odmah naredio da iznesu đubre i konjsku balegu.

— Naređenje kapetana Dželika — objasni. — Ali vi ne morate ovde da se ubijete od rada, drugari. Oba pastuva kapetana morate, naravno, besprekorno negovati i njihove boksove držati u savršenom redu. Inače, Dželiko će početi da besni.

Lice narednika Brenana, koje je još pokazivalo tragove tuče, bilo je od besa zgrčeno iako je kaplar počeo sa iznošenjem đubreta.

— I to meni, jednom naredniku, posle više od 25 godina provedenih u armiji! Najradije bih se iselio kod ljuđođdera. — On pogleda oko sebe. U blizini nije bilo nikoga. — Zašto ne bismo ukrali dva konja i svaki još po jednog pomoćnog, pa da pobegnemo? U ovom blesavom metežu u tvrđavi sigurno bismo uspeli da nestanemo. Stražari spavaju stojeći.

— Ne — odvrati Šejn. — Kakve dokaze imamo sada? Pa to su samo podaci od poglavice „Vatrena strela”, koji o prilikama u tvrđavi ni sam ništa ne zna i podaci redova Milera. Nama su potrebni tačni podaci, jasni dokazi. Mi moramo da uđemo u banditsku organizaciju. Sem toga, nameravam da ovde još štošta promenim.

— Imaš pravo. Moramo i na poručnika da mislimo. Jednu istražnu komisiju bi ovi u tvrđavi uspeli da zavaraju. Okej, znači radimo, danas u štali.

Brenan je iskalio svoj bes pri radu. I Šejn je bio pun ljutog gneva.

On nikako nije hteo nedelju dana da čisti štalu. I zato je jako želeo da se obrati direktno Trederu Hornu.

Istražna komisija Vrhovne armijske komande ne bi mogla ovde puno postići. Te hulje iz tvrđave bi po njihovom dolasku pooštrile disciplinu. I ako bi uprkos teroru i pretnji nešto i procurilo, sva bi se krivica pripisala nesposobnom pukovniku Mastersonu i nekolicini druge žrtvovane jagnjadi. Razbojničku organizaciju ne bi mogla da razbije jedna istražna komisija.

Šejn i narednik Brenan radili su do podne. Stomak im je krčao, pošto još nisu dobili doručak.

Kantina u tvrđavi bila je, u stvari, jedna velika daščara. Vojnici su svoje jelo sami za sebe donosili sa kazana, dok se oficirima spravljalo bolje jelo u oficirskoj kantini. U svakom slučaju, jelo nije bilo tako rđavo kako je Bak Brenan tvrdio, kada su sedeli za dugim stolom i kašikama jeli iz limenih sudova. U kantini se razlegao veliki žagor. Šejn je imao priliku da vidi većinu vojnika koji su bili smešteni u tvrđavi Baford. Oni su svi redom izgledali za-

pušteno, ali se inače nisu bitno razlikovali od drugih jedinica na granici.

I momčad druge čete „A” eskadrona pod narednikom Ozbornom i kaplarom Hestingsom bila je prisutna. Ozborno novo levo oko prelivalo se u duginim bojama. On nije mogao da propusti, a da ne pristupi njihovom stolu.

— No, vi štalski momci — reče on izazivački.

— Ako se smesta ne izgubiš, izudaraću te s kraja na kraj barake — napade ga Brennan, — pa će ti se ono što si dobio prekjuče, činiti kao milovanje nežne devojačke ruke

— Onda ćeš opet dospeti u rupu — odvrati Ozborn.

— A ti u bolnicu! Lupežu, kao što si ti, mesto je u zatvoru a ne u armiji. Izustiš li još jednu reč, doći ću se, pa će ti se svašta desiti.

Bikovski Ozborno zagleda se Šejnu u oči. Bez reči se okrete i vrati za svoj sto.

— Baš divno što ste ovom smrdljivcu pokazali njegovo mesto. Bilo je izvanredno — reče vojnik za stolom. — Takav tip može samo u tvrđavi Baford da bude narednik voda.

Popodne su Šejn i Bak Brennan radili polako i bezvoljno. Brennan je primetio da će se oni polako privići na tvrđavu Baford.

Malo vremena je bilo ostalo do završetka službe, kada pukovnikova žena kroči u štalu da vidi svoju kobilu. Rasna, ričokosa žena donela je parče šećera za konja. U polumraku štale video je Šejn Suzanu Masterson s strane kako tapše nozdrve svog konja i lupka ga po vratu. Suzana je oblizivala svoje strasne usnice.

Govorila je poluglasno svom konju i izgledalo je da ni za što drugo nema oči sem za njega. Ali Šejn, koji je ušao u hodnik između boksova štale, bio je siguran da ga je ona primetila.

Visoki čovek je posmatrao Suzanu Masterson. Šejn je nosio svoj armijski revolver pod pazuhom, jer je znao da u tvrđavi ima neprijatelja.

Žena pukovnika napusti boks i priđe Šejnu. Ona zastade pred njim. Miris njenog parfema probi se kroz štalski miris u nos visokog čoveka.

— Vi ste redov Kord, zar ne? — upita Suzana Masterson. — Već ste se ovde u tvrđavi pobrinuli za uzbudjenje. Jeste li uvek tako divlji i nasrtljivi?

— To zavisi od prilike — odgovori Šejn.

— A sa ženama?

Iz nje je zračio neskriveni seks. Jahaći kostim je imao boju njenih zelenih očiju i isticao njene izrazite obline.

— A kako je pukovnik Masterson, komandant tvrđave? — upita Šejn nenametljivo.

Bilo je to kao opomena. Ali se Suzana Masterson samo smeškala.

— Pukovnik se oženio rakijskom flašom, a ne sa mnom. On nije više čovek. Zašto me pitate za njega?

Bak Brenan se pojavi ispred ulaza u štalu i pozva Šejna.

Ridokosa žena ode, tiho se smejući. Šejn posmatraše njena lelujava bedra.

Bak Brenan mu priđe i reče:

— To je žena koja može svakog čoveka da zaludi. Ja sam se sigurno pojavio u zao čas, zar ne? Ali primi savet, Kord. Možeš da padneš u nemilost kod kapetana Dželika a možda i kod drugih!

Šejn nikada nije pripadao soju plašljivih.

Te večeri visoka ljudina i narednik potražiše salun Tredera Horna.

Bak Brenan nije odustao od namere da ga prati.

U krajnjoj nuždi želeo je da pomogne Šejnu.

Za prilike u tvrđavi Baford prostrani salun sa tapetiranim zidovima, plišom presvučenim stolicama i klupama za sedenje i politiranim barom sa velikim uramljenim ogledalom iza njega, bili su pravi luksuz. Tri devojke, koje su posluživale goste, bile su lepe. Crni barmen razumeo se u svoj posao.

Samo je jedan kelner servirao. Devojke su umele malo da pevaju i igraju, što su te večeri dva puta pokazale na

maloj pozornici. Potrebe, koje su one pobudile, mogli su vojnici da zadovolje u barovima sa crvenim svetlom u naselju ispred tvrđave, jer Treder Horn nije držao javnu kuću.

I ovako je dosta zarađivao sa svojim salunom. Cene su bile paprene. A Treder Hornov kockar od zanata znao je kako će vojnicima da izvuče mesečnu platu iz džepa.

Kada su Šejn i Bak Brenan ušli u salun, samo polovina mesta bila je zauzeta. Do dana isplate ostalo je još čitavih mesec dana. U salunu je bilo oficira nižih činova, službenika i civila. O civilima Šejn je mislio sve najgore.

Duboko usađeni revolveri i zapuštena lica već su dosta odavala sami po sebi.

Oba vojnika stadoše uz bar i Bak Brenan odmah poruči tri dupla viskija.

— Jedan je za tebe, Kord, jedan za moju žeđ, a jedan za mene — cerio se.

Šejn zameni porudžbinu za jedno pivo. Dok je polako pio, merio je ljude u salunu. Zavesa na maloj pozornici bila je povučena. Na zeleno presvučenom stolu za kartanje potpuno ćelavi kartaš kuće i salunska devojka u haljini sa dubokim izrezom igrali su poker sa trojicom oficira i dva čoveka u civilnom odelu.

„Kućni kockar” sa svojim štitnikom na očima i bradom, podsećao je Šejna na pirata. Jedan civil privuče Šejnovu pažnju.

Bio je to poluindijanac sa srebrnom mindušom u levom uhu. Jedva šest stopa visok, žilav, hitar kao panter. Na njegovom oštro ocrtanom tamnom licu oči su predstavljale samo uske prореze. On je nosio dve duge puce a da mu kubure nisu bile zategnute o bokovima. Revolverske drške virile su iz otvorenih kubura.

Pri dvobojima na kratkom odstojanju on ne bi ni izvlačio oružje, već bi ga podizao gore zajedno s kuburama i pucao sa kuka. Takva upotreba oružja zvala se „polutanska kubura”.

Čovek koji je nosio takvu kuburu bio je revolveraš Tredera Horna. Telija Meskalera Šejn je prepoznao po opisu koji je imao. Teli Meskalero ga je odmeravao nekoliko trenutaka, dok nije osetio pogled visokog čoveka. Šejn se

trudio da misli na nešto nevažno. On je znao da ljudi kao što je Teli Meskalero poseduju veoma tanak instinkt i da mogu osetiti prikrivenog neprijatelja.

Šejn i Bak Brenan su se posle rada u štali oprali i obukli čiste uniforme i sveže rublje. Uprkos tome, oba oficira koja su stajala za barom ustuknula pred njima.

Šejn je čekao prvi pevački nastup salunskih devojaka.

Treća devojka ostala je za stolom za kartanje.

Kao pevačice i igrачice ove devojke nisu bile nikakve zvezde, ali su zato pokazivale mnoge od svojih draži.

Većina vojnika je žamorila kada se tačka završila. Nekolicina njih je zviždala i udarala nogama. Šejn je primetio da su se gosti u Salunu relativno pristojno ponašali, što je bio znak više da su se plašili Tredera Horna, koji ih je grubo kažnjavao. Šejn upita barmena gde je Treder Horn, jer ima nešto važno s njim da se dogovori.

— Gazda je gore! — odgovori crni barmen. — Uz stepenice gore desno, poslednja vrata levo. Ali, mislim da nema vremena sa vama da razgovara, vojniče. Dobro razmislite pre no što ga uznemirite. Moglo bi to i život da vam zagorča.

Šejn se pope uz stepenice. On prikopča svoj opasač na kojem je bila pričvršćena konjička kubura kolta 45. Suviše visoko za Šejnov ukus. On bi mnogo radije prikopčao pojas sa remingtonom, ali je ovaj ostao u njegovom prtljagu.

Pozadi, u hodniku, pored naznačenih vrata stajao je jedan čuvar. Zdepast momak, visok, pljosnatog nosa, sa šeširom i koltom sa strane i dvocevkom ispod ruke.

On prepreči put Šejnu.

— Stoj vojniče! Šta tražiš ovde?

— Da govorim sa gazdom. Imam posao sa Trederom Hornom.

— Nije mi poznato. Sa nagnječenim guzicama, kao što si ti, Treder Horn ne pravi nikakve poslove. Odbij, plavi kaputašu, ili ću ti ja pomoći!

Preteći je digao pesnicu.

Šejn udari brže.

Čoveku skliznu šešir na oči. Bio je nokautiran u stojećem stavu.

Zapadnjak ga uhvati da ne bi glasno pao i čvrsto pri-
drža njegovu dvocevku. Onesvešćenog prisloni uz zid, po-
kri lice šeširom i stavi mu parker pušku popreko na grudi.
Onda otkopča konjičku kuburu sa teškim koltom i bez ku-
canja stupi u biro Tredera Horna. Kancelarija nije bila
suviše velika, već prosto i svrsishodno uređena prostorija.
Unutra nije bilo nepotrebne raskoši.

Razbojničkom gazdi, Trederu Hornu, nije bilo stalo do
luksuza u njegovoj radnoj prostoriji.

Zaveze su bile navučene. Treder lično, sedeo je za svo-
jim radnim stolom. Njegov revolveraš Trifinger Kolt na
stolici uza nj. Obojica nakrivo nasađeni, iznenađeno i lju-
tito u isto vreme pogledaše Šejna. Treder Horn je na prvi
pogled izgledao prosečno: srednje visine, retke kose, iako
nije imao više od 35 godina, u kockastoj jakni od klobučine,
sa kožnim zakrpama na laktovima. Ali njegove su oči bile
hladne i zle. One su odavale kakav duh prožima ovog čo-
veka.

Šejn je posmatrao Trifingera Kolta koji je sada skočio
i pitao se koliko kicoša ima još u tvrđavi Baford Trifinger
Kolt je bio to na jedan drugi način, ali nikako siromašnije
obučen od kapetana Dželikoa ili računovođe Donehju. Re-
volveraš beše visok i suvonjav. Njegova kosa, duga do ra-
mena, bila je ukovrdžana. Njegovi brci visili su kao ledene
sveće. Beli stetson imao je traku koja se vila na potiljku.
Koltovo odelo od kože bilo je svetlo, ukrašeno dugim re-
sama. Revolveraš je stvarno nosio rukavice sa preklopnicima.
Njegov kolt je bio poniklovan s drškom od roga. Nadi-
mak „Trifinger” imao je da zahvali činjenici što mu je
jedan revolverski hitac osakatio levu ruku.

Od malog i domalog prsta ostao je samo prvi članak.

— Napolje, ti prokleta trbušino! — izdera se on na
Šejna i već se maši za svoj kolt.

U dva hitra koraka visoki čovek se stvori kraj njega
i zari mu pesnicu u mišić nadlaktice. Trifingerov revolver
nije progovorio, jer ovaj nije stigao ni da ga izvuče iz ku-
bure. Šejn ga pribi uza zid i izvuče svoj armijski kolt. U
pravi čas, jer je Treder Horn već otvorio jednu fijoku i
posegnuo unutra. Pogledao je u ždrelo Šejnovog revolvera.

— Šta to znači? — upita.

— Hoću da govorim sa vama, Treder Horn. Vi ste veliki čovek ovde u tvrđavi. Ja sam već svašta doznao. Prvo bitno sam samo hteo da se sklonim u armiju, jer mi je u mnogim državama SAD gorelo pod nogama. Ali sada vidim i druge mogućnosti. Ja sam prvoklasan revolveraš. Među vojnicima moje bi sposobnosti zakržljale.

Trifinger Kolt je masirao svoju ruku i psovao.

— Napolje s njim, Treder — reče. — S njim ću se kasnije obračunati!

Banditski gazda brzo je razmišljao. On reče Šejnu da ne treba ničega da se plaši i donese kutiju sa cigarama i palidrvcima iz fijeke, koju ponovo zaključa. Zamišljeno pripali cigaretu i počeo da puši zavaljen u naslonjaču.

— Dobri ljudi su mi uvek potrebni — primeti, — Čuo sam o vama. U armiji se zovete Džon Kord i razoružali ste obojicu skeledžija sa dva brza i znalačka hica. Vi ste izudarali narednika Ozborna i zajedno sa vašim prijateljem narednikom Brenanom čitavoj gomili pokazali zube. Ali to za mene ne znači mnogo. Ako hoćete da se ukrcate na moj voz, onda morate da pokažete mnogo više.

— Hoću u četiri oka da govorim sa vama, Treder Horn — zatraži Šejn. — Ispratite ovaj čiviluk sa niklovanim koltom napolje.

Trifinger Kolt je protestovao. Ali Treder Horn mu reče da siđe dole u salun. Pre no što je revolveraš napustio prostoriju, razbojnički gazda upita Šejna za čuvara.

— Odstrani tog momka — reče Trifingeru Koltu, kada je doznao sve. — Neka Majk zauzme mesto napolju, ali odmah!

Trifinger Kolt klimnu glavom. Pogled koji je dobacio Šejnu bio je pun mržnje. Visoki čovek sede na stolicu revolveraša.

— Vama ću se poveriti — reče Šejn, kada su se zatvorila vrata iza Trifingera Kolta. — Ja sam Džek Alvarez. Traže me na celom Jugozapadu. Rendžeri iz Teksasa, šerifi, lovci na ucenjene glave i lični neprijatelji me jure. I Meksikanci su mi za petama. Zato sam se javio u armiju daleko gore na Severu, na tri godine. Onda će ova gužva da prođe.

Šejn, koji je po odlasku Trifingera Kolta, svoj kolt udenuo u opasač, zavi spokojno cigaretu.

— Na mojoj listi ustreljenih nalaze se i jedan teksaški rendžer i jedan šerif — nastavio je. — Vi vidite, ja vam se predajem na poverenje, Treder Horn. Verujete li sada da sam vam potreban? Ja sam sigurno za tri klase bolji od vaših ljudi. To ste upravo videli kod ovog pevača Kolta.

Šejn je blefirao. Imao je dosta vremena da nešto smisli. Džek Alvarez je stvarno postojao. Bio je provereni razbojnik. Dole, na jugozapadu, čas je jašio sam, čas vodio manju bandu. Lista njegovih zločina bila je kilometarska. Ali sada Šejn izvesno vreme, ništa nije čuo. Verovatno je Džek Alvarez ležao u nekom bezimenom grobu. Ili je negde umro u divljini, a orlušine i šakali bili su mu grobari.

Treder Horn stade da ispituje Šejna. Visoki čovek ga je lagao, pričao mu je detalje o napadima, koje je izmišljao i prikazivao se kao okoreli razbojnik.

— Vi ste ovde stavili u pokret veliku igru, Treder Horn. Vi ste veliki gazda i ja vam se stavljam na raspolaganje. To ne bih učinio nikome drugome.

Treder bez ustezanja proguta ovo vešto podilaženje. Bio je uveren da pred sobom ima pravog Džeka Alvareza.

— Vi nosite plavu uniformu! — reče on Šejnu i uputi dim cigare u pravcu petrolejke. — Kako to zamišljate da pristupite meni, Džek?

Šejn se cerio.

— Vi terate šegu, Treder Horn! Vi imate najveću moć i najveći uticaj u tvrđavi. Ako hoćete, možete to bez odlaganja da uredite. Jednostavno se upiše u dosije da sam umro od neke bolesti ili izgubio život na straži i tako skinem uniformu.

Treder Horn nije protivrečio. Šejnove pretpostavke bile su tačne. Uticaj kapetana Dželikoa i Donehjuja nije se smeo ni u kom slučaju potceniti. Ali najvišu vlast nad lupčima u tvrđavi i na teritoriji imao je Treder Horn.

On reče Šejnu da pozove unutra čoveka koji je stajao ispred vrata.

Šejn učini to. Čuvar, koji je zamenio onog prvog, uđe. Treder Horn mu nešto došapnu i odmah ga otpusti. Razgovarao je još oko dva minuta sa Šejnom. Onda reče:

— Vas bih mogao vrlo dobro da upotrebim, Alvarez, ali ja ne mogu da među svojim ljudima vodim i vas i Tri-

fingera Kolta. Kolt je sujetan, osvetoljubiv i zlopamtilo. On vam nikada neće oprostiti što ste se onako s njim ophodili. On vas čeka dole u salunu. Smaknite ga i vi ćete dobiti njegovo mesto. Ako ne, onda ste mrtvi i problem je za mene rešen.

Razbojnički bos se smejao tome kao dobroj dosetki.

Šejn je koračao hodnikom bez žurbe.

On olabavi kolt u opasaču i usredsredi se. Nije bio ubica i čekao bi radije sve dok ga Trifinger ne izazove prvi, i prvi ne trgne revolver. Kolt je bio zločinac, koji je već imao mnogo ljudi na duši. Ipak bi ga Šejn radije predao da mu zakon sudi. Ovde, u banditskoj tvrđavi, međutim, to nije bilo moguće.

Šejnov zadatak stajao je na kocki.

Kada je već sišao niz stepenice pozove ga Trifinger Kolt. Stasiti revolveraš sa grguravom kosom do ramena, bradicom i kožnim odelom optočenim resama, stajao je usred saluna.

Desna mu je ruka visila preko drške poniklovanog kolta. Blijuvao je neukusne kletve, kao bujicu.

Gosti u salunu sklonili su se brzo sa nišana. Kartaški sto ostao je prazan.

Čelavi kockar nije se odmah povukao daleko unazad kao ostali. Vrebao je Šejna. On podiže ruku u visini grudi. Sigurno je nosio oružje u kuburi i bio prijatelj Trifingera Kolta.

Teli Meskalero je prekrstio ruke i tako demonstrativno pokazao da neće da zapodene kavgu.

Kada je Šejn kročio na poslednju stepenicu, Trifinger Kolt poteže oružje. Visoki čovek se maši za kolt, saže se i kliznu ustranu, brzo, kao u magnovenju. Video je vatru sujetnog revolveraša, odvrati pucnjem i zatetura se, u poslednjem trenutku, jer je kockar već uperio na njega svoj smit i veson. Odjeknuše pucnji obojice u isti čas. Dok je metak ćelavog kockara okrznuo Šejnov rukav — zapadnjak

je bolje pogodio. Čelavku ispade oružje, on se zatetura prema prednjem delu pozornice i sklizne na zemlju.

Teško povređeni Trifinger Kolt sede na plišanu stolicu. Sa revolverom između nogu, okrenutim nadole, piljio je u Šejna.

Barmen izvuče jednu skrivenu pušku ispod šanka.

Treder Horn, namerno ili zbog nekog nesporeduma, nije nikoga obavestio u salunu da se radi o dvoboju između Šejna i Trifingera Kolta.

Ali kada je crni barmen hteo da izdigne dvocevku na rub šanka, Bak Brenan uperi svoj revolver u njega.

— Spusti samo tu pucu, dečko — reče bradati narednik. — Inače ćeš čuti zvižduk olova, jel' jasno?

Barmen se zagrcnu i vrati pušku natrag.

Trifinger Kolt pokuša da digne revolver, ali više nije imao snage.

Poniklovano oružje pade sa treskom na zemlju.

Samo trenutak zatim prevrnu se revolveraš sa stolice. Dim baruta provuče se tromo ispod tavanice.

Tek se sada prenuše gledaoci iz svoje ukočenosti.

Čuše se glasni povici. Šejn osta miran. On je stao postrance, uz stepenice tako da je imao pregled situacije.

Treder Horn se pojavi praćen čuvarom sa dvocevkom, siđe niz stepenice i klimnu glavom Šejnu. On je video da visoki čovek nije povređen i zapita kako stoji stvar sa Trifingerom Koltom i kućnim kockarom. Trifinger Kolt bio je povređen i u nesvesti. Jednooki kockar stenjaše. Njegova povreda nije bila isuviše teška.

Pucnji su se čuli u tvrđavi. Stražari dotrčaše. Onda dođe poručnik sa ožiljkom od sablje na obrazu, bliski poverenik kapetana Dželikoa. Malo zatim pojavi se zamenik komandanta tvrđave lično. Obojica povređenih su odneseni u bolnicu. Treder Horn sa malo reči sredi stvar u sobi pored saluna.

Najpre je govorio sa kapetanom Dželikoom. Onda je pozvao Šejna da uđe. On ispriča kapetanu priču koju je malo pre ispričao Trederu Hornu.

— Žalim što moram ponovo da skinem uniformu, kapetane — reče on. — Ali, kao civil mogu da budem od veće koristi.

— Džek Alvarez, dakle. Zloglasni razbojnik sa jugo-zapada — progunda nalickani kapetan. — Kod nas ste na pravom mestu. — Dobovao je prstima. — Redov Džon Kord je u pucnjavi, koju je sam izazvao, večeras ubijen. Naš lekar će napisati umrlicu, ja ću je staviti u arhiv i napisaću izveštaj o tome. Od sada se zovete Kord Džekson.

— Meni je pravo — odgovori zapadnjak. — Treba li još ovu noć da ostanem u bolničkoj spavaonici ili odmah da skinem plavi kaput?

— Možeš da ga skineš — reče Treder Horn. — Stano-vaćeš u jednoj kolibi ovde u tvrđavi. Ja ću te posle uputiti u tvoje dužnosti. Imaš li civilno odelo?

— Ne. Samo opasač sa revolverom i nekoliko sitnica.

— Doneće ti stvari. Ti možeš odmah u susednoj rad-nji da se obučeš. Uz put ćemo popiti jedan viski za našu buduću saradnju.

— I kapetan takođe?

Ali Dželiko odbi poziv. On se raspitivao za narednika Brenana.

— Brenan je vrlo pogodan za naše ciljeve — reče Šejn. — On je ipak vojničina. Trebalo bi da ostane u armiji. Ali ne više na službi u štali.

Kapetan klimnu glavom, za njega je time ovaj slučaj bio završen.

Napolju reče prisutnim vojnicima da se radi o privat-nom nesporazumu, koji valja zaboraviti.

— Vi niste bili ovde, niste ništa videli i ništa ne znate. Jasno! — grmnuo je.

Oficirima je rekao učtivije:

— To važi i za vas!

Niko nije protivurečio.

U tvrđavi Baford ljudi su se navikli na svašta. Krila pokretnih vrata zaklatila su se iza kapetana koji naredi voj-nicima napolje da se razidu. Kelner obrisa krv sa zemlje i opet sve krenu svojim tokom.

Šejn pristupi Baku Brenanu za šankom.

Treder Horn je već među svojim ljudima razglasio sa-opštenje da od sada visoki čovek pripada njima i da će za-uzeti mesto Trifinger Kolta.

Crni barmen se izvini Šejnu što se latio puške.

— Nisam znao o čemu se radi — reče. — Niko mi ništa nije rekao, a ja sam mislio da moram držati stranu Koltu.

— Ostavi razmišljanje samo konjima — brecnu se narednik Brennan. — Oni imaju, naime, mnogo veće glave. To je staro oprobano vojničko pravilo. Ja to dobro znam jer sam, naime, već 25 godina u armiji.

— A ja sam mislio da si ti normalan — cerio se barmen.

Teli Meskalero se pridruži Šejnu da bi popio nešto s njim. Doterani melez sa polutanskom kuburom nije bio pogođen Koltovim porazom.

— To Trifinger neće preživeti — reče on stručno. — Ja se razumem u rane od metaka. Kladio bih se da on neće živeti više od 12 sati. Ja tog lajavog mutavka nisam nikada podnosio. On, doduše, nikada nije ništa govorio, ali sam osećao da me ne mari jer imam indijanske krvi u svojim žilama. Da je ikada išta zapodenuo, ja bih mu već pokazao. Taj tip, koji se izdaje za mešavinu Bufalo Bila i Divljeg Bila Hikoka i koji je mislio da je bolji od obojice!

Oba čoveka popiše po jednu čašu. Šejn se zahvali Bakku Brenanu za pomoć i reče barmenu da će platiti sav narednikov ceh.

Napolju je trubilo za zbor. Bak Brennan hitro ispi još jedno piće. Vojnici u salunu platije i odoše. Za oficire nije važila večernja truba.

— Do skorog viđena, Bak — pozdravi ga.

Bak Brennan je znao za Šejnovu „smrt” i za njegovu novu dužnost. On krupnim koracima napusti salun. Kada su vojnici otišli, nije bilo više velikog meteža. Jedan pomoćnik Treder Horna izvede Šejna kroz sporedna vrata iza šanka u susednu radnju u istoj zgradi.

Visoki čovek svuče uniformu. Nije se ljutio zbog toga. Naprotiv. Osetio je neko olakšanje. Naređenje da pred svakim idiotom stoji mirno i da mora da ga sluša samo zato što ovaj ima nekoliko „čvaraka” više na rukavu ili epolete, to Šejnu nije odgovaralo.

On je bio čovek koji mora da bude slobodan i svoj.

Šejn je u radnji dosta dugo birao. Nije uzeo upadljivo odelo, ali otmeno. Odlučio se za jedan mrki stetson, sa crnim kožnim kaišem i izabrao je poluvisoke čizme, jer mu

se kabaste vojničke nisu dopadale. „Sada mi samo još nedostaje moj remington”, pomisli.

Kada se pogledao u ogledalo, osećao se kao drugi čovek. Ili, još bolje, kao stari Šejn.

Pomoćnik mu je sve upakovao i odveo ga do kolibe koja je bila blizu saluna. Bilo je svega tri kolibe, u kojima su stanovali ljudi Tredera Horna. Jedna štala i ostava pripadali su uz to.

Posilni kapetana Dželikoa doneo je Šejnov opasač sa remington revolverom i ostale lične stvari. Ništa od tih stvari nije otkrivao njegov pravi identitet. Potom je zapadnjak došao u salun.

— Sada izgledaš sasvim drugačije, Džekson — reče Treder Horn. — Vojnike još mogu da razumem po nuždi. Ali ko hoće dobrovoljno kao prost vojnik da uđe u armiju, taj mora da ima slame u glavi.

U prisustvu Baka Brenana to ne bi smeo glasno da kaže. Za narednika Brenana je armija, a posebno konjica — bilo je nešto najveće na svetu.

U šest sati ujutro trubilo je za buđenje.

Šejn se okrenu na drugu stranu i zaspao ponovo. Ali, vojnici su morali da izađu, jer toliko vojničke discipline kapetan Dželiko je ipak tražio.

Jedan poručnik saopštio je dnevni raport. Kako će se on izvesti stajalo je na jednom drugom listu.

Narednik Brenan stajao je u stroju pored narednika čete u koju je bio raspoređen. Lice mu je bilo mrgodno, aljkav način i mlitavo držanje vojnika koji su došli u stroj nije mu se dopao. On bi ih rado sve uputio na predvodnike.

Ali šta još nije, može da bude, premišljao je on u sebi.

Pukovnik Masterson se tog jutra na vežbalištu zabunio. To se retko dešavalo. I tada je izgledao još mnogo gore nego prethodnog dana; njegova uniforma bila je puna mrlja od rakije.

On stade pred sedmoricu prisutnih oficira i posmatraše vojnike kako nastupaju.

— Momci! — poviče on. — Ja ću vam danas govoriti nešto o vojničkim vrlinama. Poslušnost, hrabrost, vernost armiji i zakletva zastavi i besprekorno držanje to su osnovna uporišta vojske. Mislite uvek na vašu veliku zadaću i vašu dužnost prema naciji. Vi ste cvet i elita naroda, a svaki je narod toliko moćan i jak koliko je to njegova armija. Ako odano obavljate svoju dužnost onda dajete bitan doprinos podizanju zemlje i nikada nećete biti zaboravljeni. U duhu armije će sećanja na vas i dalje živeti dok god bude i jednog američkog vojnika.

Oficiri, koji su stajali iza pukovnika krišom su se cerili. Vojnici koji su ovde nehalno stajali gledali su u vazduh, a bilo ih je koji su zevali. No, pukovnik Masterson to nije primećivao. On je i dalje brbljao.

— Rakidžija ima opet svoj proliv-dan — reče jedan vojnik iza narednika Brenana. — Ovaj Masterson se napio kao svinja. Nije čudo da žena ne želi za njega ni da čuje i da se upušta sa drugima.

Sada je pukovnik stigao do vojničke časti, da o njoj govori.

— Čast je za vojnika najveća svetinja! — poviče patetično. — Pravi vojnik će pre žrtvovati svoj život no što će ukaljati svoju čast. Već je Džordž Vašington rekao...

I u tom smislu nastavio je on dalje. Iako narednik Brennan nije bio veliki mislilac, ipak je shvatio ironiju situacije, jer ono što je pukovnik govorio bilo je doduše patetično izloženo, ali skroz tačno. No prilike u tvrđavi, koje su se odražavale i na prilike u zemlji, govorile su i o preziru o kojem pukovnik nije govorio. Njegov nastup je bio ipak groteskan. Bak Brennan je gledao smerno oko sebe. On je primetio da su mnogi vojnici bili neprijatno kosnuti. Ti su se ljudi stideli, jer su znali da se njihova vojnička čast iz dana u dan sve više kalja i blati. A oni su se tome povinovali i to prihvatili.

Nekoliko oficira osećali su se pogođenim. Kapetan Dželiko se samo cinično smeškao. On istupi i prekide svog pretpostavljenog, koji je upravo iskoristio predah, i poviče:

— Pukovnik Masterson zna tačno o čemu govori, jer on u sebi nosi sve vojničke vrline u velikoj meri. Njegova čast je van sumnje na visini. Mi moramo biti srećni što možemo da obavljamo svoju dužnost pod takvim uglednim vođstvom. Vojnici! Poviknimo tri puta Ura za našeg poštovanog i visoko cenjenog komandanta utvrđenja.

Vojnici su vikali i urlali.

Pukovnikovo lice je podrhtavalo. On nije više ništa rekao. Kada je jutarnji zbor bio završen, otišao je nesigurna koraka do komandanture gde se na spratu nalazio njegov stan.

Penjao se stepenicama kao starac. Doručak je bio već pripremljen. Suzana Masterson samo u donjem rublju sedela je za stolom. Bio je to vrlo privlačan prizor.

Prozor je bio otvoren i jutarnje sunce je obasjavalo sobu. Ženi komandanta nije smetalo kada bi je vojnici videli na prozoru u svilenoj podsuknji i stezniku. Sunčevi zraci su se lomili u Suzaninoj riđoj koši.

— Ti si opet izigravao majmuna — reče ona, kada je pukovnik upao u sobu. — Zar ne vidiš kako ti se vojnici iza leđa smeju. Za njih si ti samo glupi Avgust!

— Hteo sam da ih razdrmam — primeti pukovnik tiho. — Da se pobune i da najzad tu bandu u tvrđavi pošalju do đavola. Ja sam to ne mogu da uradim. Kapetan Dželiko i kapetan Donehju imaju me u rukama. Suviše sam grešio. A baš sam hteo ovde iznova da počnem. Jer ja sam nekada bio vrlo sposoban i perspektivan oficir. Onda sam pri čišćenju oružja ubio svog najboljeg druga. Omaškom. Nesrećan slučaj, ali ja to nisam mogao da prebolim i zaboravim. Počeo sam da pijem i uskoro nisam bio sposoban da obavljam svoju službu. Ipak sam uspeo da ostavim alkohol. Armija mi je još jednom pružila šansu. Premestili su me ovamo da bih se dokazao. Ali, tu je bio kapetan Dželiko, koji je sve o meni znao i on je razglasio da sam ubio svog druga i da sam bio pijanica. A ja to nisam više mogao da podnesem. I ponovo sam tražio utehu u flaši. A sada? Sada sam upao u duboki mulj i ne mogu više da se izvučem. Suzana, zašto mi ne pomogneš?

— Ne mogu više. Sve su moje nade sahranjene. Ti nisi više čovek. Još manje oficir. Možda bi trebalo da te napu-

stim. Ali ja nisam ništa učila, sem da budem žena oficira. Nisam više ni mlada devojka. Zato ostajem.

— Ti me prezireš.

Pukovnik uze flašu viskija iz ormara i ode u spavaću sobu, koju već dugo nije delio sa svojom ženom. Tu se izvalio na krevet.

Narednik Bak Brenan na jutarnjem zboru je dobio naređenje da se javi u komandanturu kod dežurnog poručnika. Bio je to onaj poručnik sa ožiljkom na obrazu.

On saopšti Brenanu da ne mora više na rad u štalu. Prvo treba da bude zamenik vodnika, a ako se dokaže, kako to traži kapetan Dželiko, mogao bi u dogledno vreme da napreduje.

Da se Šejn prethodne večeri zauzeo za narednika Brenana, pokazalo se. Ovaj je trebalo sa jedanaest drugih vojnika njegove čete da izađe u patrolu još pre ručka.

Na putu do prenoćišta Bak Brenan srete poručnika Rika Vebstera. Oba čoveka izmeniše samo nekoliko reči, ali se dogovoriše da će se posle doručka sresti u konjušnici.

Poručnik Webster upravo je ispitivao svoje sedlo kada je narednik Brenan ušao. Nesmetano i tiho ovde su mogli da se ispričaju. Poručnik Webster nije puno saznao, jer nije zadobio poverenje okoline. Bio je stalno pod nekom prisмотрom. Sada je uspeo da se iskrade. Stanje u utvrđenju za njega, bilo je strašno. A ono što je čuo od Baka Brenana još više ga je zaplašilo.

— „Vatrena strela” uhvaćen? — upita on. — To može da znači rat sa plemenima Čipeva. Upravo sada, kada razbucane bande Sijuksa kruže unaokolo, a Apači na zapadu priređuju nemire. Takav rat bio bi koban.

Bak Brenan spomenu Šejnov plan da se oslobodi poglavica „Vatrena strela”. Mladi poručnik se najpre predomišljao, ali onda pristade.

— Kada treba da se izvede akcija oslobađanja?

— Što je pre moguće. Ali, to mora Šejn da odluči. Ja danas jašim sa jednom patrolom i vraćam se sutra uveče. Šejn pripada sada organizaciji bandita. On će već iznaći šta mi još moramo da saznamo, a onda će se nekolicina ljudi u tvrđavi Baford jako začuditi.

Oba čoveka čuše glasove pred vratima. Nekoliko vojnika dođoše po svoja sedla.

Kada se vrata otvoriše, poručnik se obrecnu na Bak Brenana.

— Šta vam pada na pamet, da ovakvim drskim tonom govorite sa mnom. Žaliću se komandantu utvrđenja.

Tobož besan, poručnik napusti konjušnicu.

— Šta se desilo? — upita jedan kaplar-indijanac narednika.

— Ništa naročito. Nisam dosta brzo propustio poručnika da prođe. — Onda se Brenan ljutito obrecnu: — Sa tom bezobraznom njuškom sam se već dohvatio na putu za tvrđavu Baford! On je taman napustio Vest Point i još je žuto-kljunac, ali pošto mu je otac general, misli da je nešto naročito.

Tog jutra Šejn je doručkovao u salunu i sprijateljio se sa devojkama. Popodne mu je Treder Horn posvetio malo vremena. On mu je štošta objasnio. Banditska organizacija bila je praktično podeljena u dva dela i to u civilni i vojnički deo.

Treder Horn je komandovao svim banditima u tvrđavi, a kapetan Dželiko i Donehju pokrivali su njegove mahinacije i omogućavali banditima da koriste utvrđenje kao svoje uporište. Zato su tražili svoj udeo u svakoj pljački.

Neki put bi i vojnici učestvovali u prepadima koje bi banditi izvršili nad kopačima zlata, ređe na kolima i rečnim brodovima. Treder Horn bio je vrhovni gazda, ali nije mogao da mimoiđe Dželika i Donehju, pošto je bio na njih upućen.

U pozno popodne Šejn i Treder Horn izjahaše dole u naselje.

U sobi iza jedne dotrajale krčme od dasaka sreli su oni Teli Meskalera i drugog podnarednika, Teksašanina Kvinsi Larabija.

Larabi je bio visoki čovek, kose boje peska, sivih očiju i uvek škrt na rečima. Nije rekao ni reč za smrt Trifingera

Kolta niti za činjenicu da je sada Šejn bio na njegovom mestu. Trifinger Kolt je još prošle noći podlegao od rane na glavi, i već je bio sahranjen na groblju utvrđenja.

Treder Horn je objašnjavao plan za sledeći napad:

— Čuo sam da kopači na Popularriveru formiraju veliki transport zlata koji će prebaciti u Volf Point. — Odatle će zlato prekricano sa broda „Misuri Kvin” biti dalje transportovano. Mi ćemo se pobrinuti da to zlato ne stigne na palubu broda. U Vinemaka-Hilsu postavimo kopačima klopku i pobiti ih sve do jednog.

— To su jaki i iskusni momci — primeti Teli Meskalero. — Oni znaju za opasnost. Mi smo, uostalom, već dosta takvih napada izveli, pa će se pričuvati.

— Ako odmah bacimo nekoliko presovanih šipki baruta, neće imati mogućnosti da se brane — odgovori Treder Horn ubedljivo. — Oni misle da su lukavi zato što su od komandanta tvrđave tražili pomoć, odnosno vojsku, kao zaštitu za svoj transport zlata. Još će se čuditi takvoj pomoći vojnika.

Ljudi su se na to prigušeno smejali.

Transport je trebalo da krene iduće sedmice sa Volf Pointa. Treder Horn je imao svugde na teritoriji svoje obaveštajce i špijune. Ali ovaj put su ga kopači zlata i sami, preko komande utvrđenja, dovoljno informisali.

Kopači zlata nisu baš mnogo cenili vojnike iz tvrđave, ali nisu mogli ni da naslute da vojnici sa razbojnicima duvaju u isti rog.

Kvinsi Larabi primeti:

— Džekson neka vodi ljude Trifingera Kolta koji će biti maskirani kao kopači zlata i sedeće na Elkhorn Kriku. Ja sam za to da se on prethodno podvrgne probi koja će ga potvrditi. Moramo da budemo obazrivi. Vesti su procurile do komande armije. Mi smo ovde već jednom imali jednog špijuna — kapetana Ridžlija.

— Hoćeš li time da kažeš da se meni ne može verovati? — upita Šejn.

— Ja ništa ne kažem — odvrati ovaj u svom teksaškom slengu. — Ti moraš isto tako imati krvave ruke kao i svi mi. Onda možemo u tebe biti sigurni.

— Ja sam na Jugozapadu i u Teksasu ubio veliko mnoštvo ljudi. Izvršio sam više napada i zločina no što si ti ikada sanjao, Larabi.

— Mi smo ovde na Severu — primeti Larabi suvo.

On je objašnjavao svoj plan. Dvadeset milja od utvrđenja je jedan stari čudak, kopač zlata — na Didnek Hilu načinio jedan jedini iskop.

— Poslednji put, kada je stari na utvrđenju kupovao namirnice, opio se i govorio je isuviše sa Crvenom Anom. On je pričao o jednom grumenu zlata i nekoj torbi sa zlatom. Možda se samo hvalio, a možda i ne. Neka Džekson to proveri i starom, tom prilikom, prosvira metak kroz glavu.

Šejn ne promeni izraz lica.

Samo na brbljanje jednog pijanog čoveka i na prostu pretpostavku treba da ubije jednog čoveka! Čak i ako stari kopač ne poseduje zlato, zar treba da umre?!

Kvinsi Larabi uze čašu sa viskijem i iskapi je. Ovo, za njega neuobičajeno dugo pričanje izazvalo je žeđ.

Odmeravajući težinu ishoda ove akcije i Teksašanin i Šejn čuvali su za sebe svoje gledište.

— Jasno, to ću obaviti — reče visoki zapadnjak mirno. — Naravno, ako je bos saglasan. Šta mi je stalo do jedne stare mečke-kopača? U slučaju da je sakrio svoje zlato i neće odmah da kaže gde je, poznajem nekoliko trikova koji će ga naterati da progovori.

— Džekson je u pravu — složi se Treder Horn. — Ali neka on samo ode do starog Maligena. Njemu sam i tako hteo, uskoro, da pošaljem jednu posetu... Dobro, momci, to bi bilo sve za danas.

Šejnu bi žao što nije čuo nikakve pojedinosti o ranijim napadima, ali, očito su ova druga dvojica ranije obavestila Tredera Horna o tome.

Meskalero i Šejn popiše još po jedno piće, dok je Tre-

der Horn sa barmenom obračunavao promet poslednje sedmice i kasirao svoj udeo.

— Celo naselje pripada praktično Trederu Hornu — reče Teli Meskalero tiho Šejnu. — Ovde se ne izdaje ni jedan dolar, ne zamenjuje ni jedna unca zlata, a da on na tome ne zaradi.

— U sobi se pojaviše još neki ljudi, koji su se u tom bednom malom naselju bavili izvesnim poslovima, kao, na primer, obe sopstvenice bordela. Svi su oni donosili Trederu Hornu zaradu.

Kada je on sa Šejnom odjahao natrag u tvrđavu bisage su mu bile pune do vrha.

— Gde čuvate sve ovo čudo od novca, šefe? — upita Šejn. — Vi mora da ste strašno bogat čovek.

— Ja imam svoj vlastiti depo za novac! Nemoj suviše da pitaš, Džeksone.

Na tvrđavi je vođa bandita objasnio Šejnu put do Didnek Hila i do zabrana starog Maligena.

— Odjaši odmah! — naredi mu on. — Čekam da se vratiš u toku noći. Slejd, jedan od mojih ljudi, će te pratiti.

— Sa starom mečkom i sam ću izaći na kraj — branio se Šejn — ali Treder Horn je uporno ostao pri svom naređenju.

Sunce je skoro već bilo zašlo iza brežuljaka, a nebo se žarilo u večernjem crvenilu, kada su Šejn i bandit Slejd izjahali iz tvrđave. Ovaj put na kapiji je bila postavljena straža. Dva neobrijana vojnika, iz dosade na ogradu naslonjena, gledala su naselje, brežuljke i reku.

Slejd je bio primitivan, glup momak rošavog lica. U svakoj svojoj rečenici dodao bi i neku kletvu. Rečnik mu je bio odvratan.

Galopirajući preko brežuljaka u pravcu severoistoka, Šejn i Slejd su razgovarali. Nije bilo potrebno da se Šejn trudi da postavlja pitanja; bandit je sam odavao tajne. Slejd je bio ponosan na svoje bezbrojne zločine i sramna dela i hvalio se njima. Sve što je Šejn čuo izazivalo je u njemu odvratnost i hladan bes. Ako je samo polovina od toga bila istina, onda je taj lupež bio deset puta zreo za vešala.

Posle četvoročasovnog jahanja, po skoro neprohodnim putevima, stigli su do Didnek Hila. Noć se davno bila spu-

stila. Laka magla prekrivala je, kao veo, zvezde a malobrojni oblaci plovili su nebom.

Duvao je prohladni vetar. Šumele su jele i borovi.

Šejn i Slejd se zaustaviše na obronku brda, nasuprot Didek Hila u senci ivice šume.

— Tu, preko, na pola milje, leži zabran prokletog starog smrdljivca — reče Slej po navici, grubo. — Kako ćemo tog prokletog govnapara srediti, Džeksone?

— Ja ću sam da ga sredim! — odgovori Šejn. — Ti ćeš ostati ovde sa konjima, ja ću se prikrasti preko. Kada ti budem dao znak fenjerom ili vatrom, dojahaćeš k meni.

Šejn sjaha, ponese samo bovi-nož i revolver. Ponovi Slejdu još jednom da, u svakom slučaju, čeka njegov znak pa ma to trajalo čitav sat ili još duže.

— Ja umem da se prikradam, ali mi treba vremena — objasni Šejn. — Kod tih starkerlja treba biti oprezan. Možda je stari Maligen zategao neku alarmnu žicu ili se na neki drugi način osigurao.

— Alarmnu žicu? — upita Slejd i razjapi usta.

— Jasno. Zategne se žica ili kanap tik uz zemlju i priveže se nekoliko praznih konzervi. To je jedan sasvim jednostavan trik.

Slejd, izgleda, nikada ništa nije čuo o tome.

Šejn pređe potok i potrča preko doline, obrasle visokom travom pri čemu je prirodno ostrvo žbunja iskoristio kao zaklon. Uskoro je ugledao pred sobom kolibu starog kopača uzidanu u obronak brda. U kolibi je bio mrak. Pored nje bila je štala sklepana od dasaka. Šejn se prikrađe bliže, pri čemu je pazio na moguće žičane prepreke. Nije ih bilo. Štalska vrata bila su samo rezom zatvorena. Šejn je pogledao unutra. Čuo je rzanje životinja. Visoki čovek osigura rezu na vratima i polako se pope na krov. Pošto su koliba i zabran bili u senci, Slejd nije mogao s preka da razabere šta se tu dešava.

Šejn je grebao noktima po daskama.

Životinje u štali bile su nemirne. Šejn je frktao.

Stari Maligen je dobro čuo.

Čuli su se šumovi iz kolibe.

Maligen je uklonio balvan kojim je zašarabio vrata.

Onda izađe — stari kopač zlata, sede kose i brade, u zakrpljenim pantalonama i sa puškom u ruci.

Šejn se pope malo više na krov, saže se za skok, a Maligen požuri prema štali.

— Prokleta mrcino! — grmeo je. — Pokazaću ja tebi!

Šejn skoči skoro nečujno iza kopača, i brzo mu steže levom podlakticom gušu a desnom rukom izvuče „remington” i udari staroga u leđa.

Prepad je uspeo.

— Mir, Maligene — reče Šejn. — Nemam nameru ni dlaku na glavi da ti pomerim. Budi razuman.

Stari je morao da baci pušku. Onda ga Šejn oslobodi. Maligen je leđima bio naslonjen na zid kolibe i žmirkao očima da bi bolje video u tami.

— Jesi li i ti bandit? — upita. Bedna ulizico!

— Nisam bandit — odvrati zapadnjak i objasni starome kako stvari stoje. Ti moraš odati gde si sakrio svoje zlato, Maligen. Onda ću te odvesti malo dalje od kolibe i pucaću u vazduh. Ti ćeš leći na zemlju i izigravaćeš mrtvog čoveka. Kada bude Slejd dojahao, reći ću mu da sam te ubio. On neće proveravati. Ja ću poneti tvoje zlato, no ti ćeš ga dobiti nazad. Odjaši u Volf Point ili Vilston i sačekaj me tamo. Ako hoćeš, daću ti potvrdu za vrednost tvog zlata. Tu potvrdu možeš u svakom slučaju, ako sve omane, kod generala Vebstera pri Glavnoj komandi armije, unovčiti.

— Kako da znam da ovo nije neka klopka? — upita stari kopač zlata, koji je već bio skoro ubeđen.

Šejnu je uspelo da ga nagovori. Maligen je želeo potvrdu. Imao je olovku i staru bibliju u svojoj kolibi. Na praznom listu biblije Šejn je trebalo da pribeleži poruku za generala i da ispuni priznanicu.

Maligen donese brzo sve potrebno iz kolibe, a Šejn čučnu i počeo pisati. Nisu smeli da upale bilo kakvu svetlost. Mesčina i sjaj zvezda morali su biti dovoljni.

— Moj veliki grumen zlata vredi pet hiljada dolara — reče stari kopač. — Rude koje sadrže zlato koje sam ja skupljao — dobro — recimo hiljadu petstotina. Ali ovo nalazište neću da napustim. Vraćiću se kasnije. I dalje ću ga iskorišćavati. Svi su me smatrali ludim, jer sam ovde tražio zlato. Ali, imao sam pravo.

— Misli o tome kako hoćeš — odgovori Šejn. — Gde je skrovište zlata? .

— To bih i ja hteo da znam — reče Slejd i pojavi se iza kupinovog žbuna sa uperenim revolverom. — Tako, dakle, ti napadaš i mučiš starog Maligana, Džeksone, okoreli lupežu — igraš prljavu igru.

Bandit je pratio Šejna a Šejn isuviše zaposlen oko kopača, nije ga primetio.

Slejd uperi revolver u zapadnjaka.

— Varaš se, Slejd, to je naime ovako — započe Šejn. — Ja sam . . .

Njegove reči bile su samo manevar odvrćanja pažnje.

On ispusti pribor za pisanje i odskoči ustranu. Slejd odmah opali dva puta. Vatra rignu iz ždrele njegovog kolta. Jedan metak prošiša pored Šejnovog kaputa.

Još pre no što je dotakao zemlju držao je visoki zapadnjak „remigton” na gotovs. On nanišani, okrete se oko vlastite ose i opali još jednom. Slejd zastenja, ispusti revolver i sruši se na lice.

Kada ga je Maligen pregledao već je bio mrtav.

— Do davola — izusti stari sa poštovanjem prema Šejnu, koji se ponovo diže na noge. — Tebe ne bih želeo za neprijatelja. Takav skok još nikada nisam video. Odskočio si kao strela. Ali, prvoklasni revolveraš bi te ipak pogodio.

— Slejd to nije bio — odgovori zapadnjak.

Ipak, Šejn je izbegao smrt za dlaku. Slejd ga je mogao ubiti i bez opomene.

Šejn napisu potvrdu za Maligena, zatim dovede konje, koje je Slejd ostavio na obronku šume, i kada uzjaha, Maligen je već doneo i stavio grumen zlata i jedan deo zlatne rude na komad šatorskog platna ispred kolibe. Stari kopač sakrio je svoje zlato u jednu rupu u štali.

On je sve izneo. U svakom slučaju, zahvaljivao je Šejnu za svoj život, jer da su umesto Šejna došli pravi banditi, Maligen bi morao da umre. Oba čoveka iskopaše grob za Slejda i rastadoše se pola sata kasnije u najboljem razumevanju.

Slejdov konj je nosio u dva džaka grumen zlata i zlatnu rudu.

Trebalo je da stari Maligen zadrži svog konja i mazgu da napusti nalazište, odjaše u Vinston, i pri tome izbriše svaki svoj trag.

Trebalo je u Vinstonu da sačeka vesti iz tvrđave Baford.

Stari kopač se u međuvremenu obukao. Sada je znao pravo ime visokog čoveka. Stisnu mu ruku i požele sreću.

— Razbij brzo tu zločinačku bandu, Šejne. Nemoj čekati da komanda nešto preduzme. Ko je mogao i sanjati da je armijsko utvrđenje postalo uporište bandita. Nikada čovek da nauči sve na ovom prljavom svetu.

U tri sata ujutro stiže Šejn u tvrđavu. Bočna kapija bila je otvorena. Dva vojnika, koja su pripadala razbojničkoj bandi, čekala su ga.

Raspitivali su se za Slejda.

— Taj stari Maligen bio je opasniji no što smo mislili — reče Šejn. — On je sakrio revolver iza jedne labave daske pored vrata kolibe i smrtno je pogodio Slejda. Ubio sam starog, ali sam saznao od njega, pre no što je umro, gde je sakrio svoje blago.

Dva vojnika zaključaše kapiju i odvedoše Šejnovu kobilu i Slejdovog dorata.

Šejn je vukao džakove sa grumenjem zlata i teškom zlatnom rudom po tvrđavi koja je spavala do zgrade sa radnjom i salunom.

Treder Horn bio je još budan. Teli Meskarelo bio je kod njega. U Hornovom birou na prvom spratu ispriča zapadnjak svoju priču, dok je banditski šef procenjivao zlato na svom pisaćem stolu.

— Nije loše, Džeksone. Za to ćeš dobiti nagradu. Osim toga, očekuje te još jedno iznenađenje. Kada budeš ušao u svoju spavaću sobu, nemoj prebrzo da trgneš oružje i pucaš. Bila bi šteta.

Treder Horn se cerio, a polutan Meskalero razvuče usta.

Šejn nije više pitao. Bio je umoran od dugog jahanja. On izađe iz saluna na zadnja vrata, koja jedan od Treder Hornovih pomoćnika za njim zaključa, i uputi se u kolibu preko puta.

Osim Šejna u kolibi su stanovali još crni barmen i jedan Trederov službenik.

Visoki čovek imao je posebnu spavaću sobu. Bio je iznenađen, jer je u sobi gorelo svetlo.

Pošto su zavese bile zastrvene nije mogao da razazna ko se to uselio u njegovu sobu. Otvori vrata od kolibe i odmah ona od svoje sobe. Petrolejka je gorela na malom stolu.

U krevetu je ležala jedna žena. Njene ruse kose rasule su se po jastuku. Zelene oči su joj primamljivo sjale, a puna usta su se smeškala. Bila je to Suzana Masterson, pukovnikova žena.

— Zdravo, visoki čoveče — reče mu. — Dugo sam te čekala.

Tik pred jutarnji zbor ostavi Suzana Masterson visokog čoveka. Šejn je spavao do naveče. Treder Horn mu je dao slobodan dan. Verovatno mu je bio potreban zbog nove akcije.

Radilo se o napadu na transport kopača zlata sa reke Popular.

Šejn je šetao po tvrđavi, vodio razgovore sa vojnicima i civilima i čuo ono što je želeo da sazna. Nije zaboravio ni na obećanje poglavici „Vatrena strela” da će ga osloboditi i pomoći mu da pobjegne. Hteo je da ovaj plan ostvari te noći, jer nije bilo razloga za odlaganje.

Šejn je sa poglavicom „Vatrena strela” i čipevama imao određene namere. Izdaleka ugleda poručnika Webster-a, ali pošto je ovaj bio u pratnji dvojice oficira nije mu prišao.

Niko više nije spominjao to da je Šejn prvobitno došao u tvrđavu kao vojnik. Verovatno se u spavaonicama momčadi sašaptavalo, ali se niko nije usudio da protivreči verziji koji su širili Treder Horn i kapetan Dželiko.

U kasno popodne, narednik Bak Brenan ujaha sa svojom patrolom u tvrđavu. Kada je predao raport u komandanturi uputi se u salun.

Šejn se pojavi u salunu malo docnije. Obojica sedoš

za okrugli sto u uglu. Pošto nikog nije bilo u njihovoj blizini, mogli su tiho i nesmetano razgovarati.

Brenan je bio znojav, prašnjav od jahanja. On iskapi i treću čašu piva. Šejn mu reče o svojoj nameri da oslobode poglavicu.

— Na zapadnoj strani stoji samo jedan stražar — objasni Šejn tiho. — Njega ću sastaviti sa zemljom i dobro uvezati pošto oslobodim „Vatrenu strelu” i „Bivolju kožu”. Zatvor uopšte nije pod stražom, a i čemu? Nama je samo potreban ključ od zatvora iz komande, a na bočnim vratima treba da stoje, u pripravnosti, dva osedlana konja. Onda Čipeve mogu, bez muke, da pobegnju. Mi ćemo se odmah vratiti u svoja noćišta, a kada bekstvo bude primećeno izigravaćemo neznalice.

— Ključ treba da pribavi poručnik Vebster — reče narednik. — On kao oficir ima u svako doba pristup u komandu. Ja ću dovesti konje na bočna vrata, dok ti budeš oslobađao Čipeve.

Oba čoveka se dogovoriše da će se naći iza štale u tri sata ujutro. Narednik je uzeo na sebe da govori sa poručnikom Vebsterom o ključu.

Šejn i narednik su razgovarali još malo o patroli, o ulozi koju Šejn sada igra kod bandita i o tome šta se prošle noći dogodilo na Didnek Hilu. Onda se Brenan oprostio, jer htjede da svrati u kantu. Te večeri Šejn je igrao poker u salunu, plaćao devojkama piće, larmao i naizgled mnogo pio. Nikome nije palo u oči da je on skoro sve piće ili pro-suo ili doturao drugima.

On se šekćao između stolova za kartanje i šanka, amotamo i sve se više „opijao”.

Pre ponoći svratio je u svoj stan, jer je svoj dolazak najavila Suzana Masterson. Visoki čovek ove noći nije imao nameru da ispuni njena ljubavna očekivanja. Malo pre no što je Suzana došla, ispirao je grlo viskijem, poprskao svoje odelo s nekoliko kapi i stavio polupraznu flašu pred sebe na sto.

Ridokosa Suzana uđe bez kucanja. Sledila se kada je osetila miris viskija u sobi i Šejna, koji sedi razdrljene košulje, razbarušene kose i mutna pogleda.

— Helou lutka — procedi Šejn tromo, kao pijanac. — Malo sam slavio. Evo, popij malo.

— Hvala! — siktala je Suzana. — Imam ja već jednog pijanicu na vratu. To mi je sasvim dovoljno. Danas možeš sa flašom u krevet, ti, pijanduro.

Ona se okrete na peti i zalupi najpre vrata od sobe, a onda i vrata od kolibe, za sobom.

Šejn se samo cerio. Ako svi poveruju da je spavao, jer se napio, biće to njegov najbolji alibi. On otvori prozor da pusti svež vazduh u sobu. Oprao je glavu i gornji deo tela hladnom vodom iz bokala. Rakiju više nije dotakao.

Kasnije, kada su u kolibu ušli barmen i službenik Tre-dera Horna, Šejn je hodao po sobi i više puta je udario o zid.

Barmen zakuca na zaključana vrata.

— Je li ti teško, Džeksone? — upita.

— Krevet mi se okreće — odgovori Šejn, zaplićući jezikom. — Dodavola i vi sa vašim krštenim viskijem!

— Što ločeš tako mnogo? — reče barmen i vrati se u susednu sobu.

Sada je Šejn čekao u mraku. Deset minuta pre pola tri prekorači prozor. U tvrđavi je vladao mrkli mrak. Na zidinama je šetala umorna patrola.

Šejn se kretao nečujno i hitro — kao Indijanac.

On iskoristi senke zgrada kao zaklon da bi došao do štala. I ove noći nebo je bilo mutno. I na čas bi po koji oblak zaklonio bleđi polumesec. Vladala je duboka i snena tišina. Bak Brenan ga je već čekao iza štala.

— Imam ključ — reče tiho kada Šejn priđe u senci. — Poručniku nije bilo teško da ga uzme. Ti sada oslobodi Indijance, a ja ću osedlati konje. Sada se služba u štali isplatila, jer se unutra snalazim i u mraku.

— U redu, Bak.

Narednik dade Šejnu ključ od zatvora i jedan kolt 45 kao i nekoliko kutija sa mecima.

— To sam nabavio za „Vatrenu strelu”. Nadam se da ume tim da rukuje.

— Ja ću obojici Čipeva dati osim kolta i moj bovi-nož. Oni će otvoriti sporedna vrata, a kada ja budem onesposobio noćnog čuvara ispustiću dva puta krik noćnog sokola. To je znak za tebe. Ti ćeš onda odmah dovesti konje.

Stražnja vrata od štale nisu bila zaključana.

Narednik ih otvori i nestade u mraku. Šejn nije dugo če-

kao. On se odšunja do zatvora, otključa masivna vrata niske kamene zgrade, uđe u nju, otvori iznutra pokretna vrata i siđe niz stepenice. Bio je mrak kao u rovu i smrdelo je.

Šejn je u mraku tapkao do vrata ćelije gde su obojica Čipeva bili zatvoreni i zakuca. „Vatrena strela” se odmah javi.

— Ko je? — upita on na engleskom.

— Munjevita strela — Šejn. Hoću da oslobodim tebe i „Bivolju kožu”, poglavico!

— Hvala ti, Manitu!

Visoki čovek povuče rezu i otvori vrata. Još veći smrad ga zapahnu. Obojica Čipeva nisu se trinaest dana prali, a njihovu kibli praznili su samo dva puta.

„Vatrena strela” nalete u mraku na Šejna.

— To ti nikada neću zaboraviti! „Vatrena strela” je od sada tvoj brat. Daću ti sve što zatražiš, sve, što je u mojoj moći!

— Još se nisi spasao iz tvrđave!

Ono što je potrebno obojici Čipeva, Šejn na brzinu objasni. S radošću je saznao da se „Vatrena strela” i „Bivolja koža” ne osećaju iznemogli i da njihovo bekstvo neće biti osujećeno. Izgledi na blisku slobodu davali su im snagu.

— Mi smo braća, „Vatrena strelo” — reče visoki čovek. — Ti i tvoji ljudi bićete mi potrebni već za nekoliko dana.

Šejn ih obavesti o velikom napadu na transport zlata, koji su banditi planirali.

— Onda će najveći deo Treder Hornove bande biti na okupu — reče Šejn. — Mi hoćemo da upozorimo kopače zlata. Dok Treder Horn i njegovi ljudi misle da im kopači zlata jure u klopku mi ćemo njima namestiti drugu, pravu. Borci Čipeva će privesti Treder Hornovu bandu. Onda se rđavo piše oficirima i vojnicima koji su paktirali sa banditima.

„Vatrena strela” je bio oduševljen, ali nije bilo vremena za druge razgovore. Za dva do tri dana Šejn je namestio zbog dogovora da izjaše iz tvrđave na sastanak s „Vatrenom strelom”, ili jednim od njegovih boraca, kod tri velika ponderoza bora, osam milja severoistočno od tvrđave Baford.

Visoki čovek i bandit Slejd su prošli pored ta tri bora,

koji su bili jedino obeležje na putu, kada su jašili do Didneka.

Šejn se pope najpre uz strme stepenice — gore. Obojica Čipeva puzili su za njim. Kada su zatvorili vrata, u uskom hodniku zatvora, Šejn obojici crvenokožaca dade kolt, metke i bovi-nož.

Na oskudnoj mesečini i sjaju zvezda, koji je prodirao kroz uski prozor, Šejn je mogao da prepozna poglavicu „Vatrenu strelu” kao siluetu.

„Vatrena strela” bio je oko šest stopa visok, veoma širokih ramena i vitka stasa. Imao je visoke jabučice i veliki orlovski nos. Kosa mu je bila zalizana, na potiljku upletena u kratku kiku. Jedno jedino orlovsko pero, koje su mu slo-mili pri hapšenju ili u zatvoru, bilo je sada zadenuto u kosi.

„Bivolja koža” bio je nešto niži rastom i jako suv. Ime je dobio sigurno zbog svoje naročite žilavosti. On je kao i „Vatrena strela” nosio kožnu pregaču i mokasine.

— Videćemo se kasnije, brate moj — reče Šejn, koji je osećao veliku simpatiju za Čipevu, iako ga je jedva poznavao. — Čekajte ovde stotinu udisaja. Zatim se prikradite do kapije. Ne možete je promašiti. Potrebno je samo da se okrenete na levo prema palisadama, a onda vam je ona zdesna. Bak Brennan će dovesti konje kada noćni soko krikne dva puta!

— Neka te čuva Manitu, Šejne!

Visoki čovek odškrinu vrata, osvrnu se unaokolo, i kada nikoga nije video, iskrade se napolje. Dospeo je do palisada, a da ga niko nije primetio. Pope se polako i pognuto drvenim stepenicama.

Video je stražara pred sobom. Od pet stražarskih kula na tvrđavi, četiri na uglovima i jedne na kapiji, bile su samo dve čuvane. Banditi i oficiri-zločinci, koji su držali konce u rukama, osećali su se isuviše sigurni.

Isuviše dugo prolazilo im je sve za rukom.

Šejn ugleda stražara pred sobom i saže se u senku. Vojnik je imao pušku preko ramena. Glasno je zevao. Kada se okrenu, Šejn se diže na noge i u dva bešumna skoka stvori se iza vojnika. On ga podlakticom priguši, a pesnicom onesvesti.

Šejn se tada obazre oko sebe. Niko nije ništa primetio. On spusti onesvešćenog stražara na zemlju, zaveza ga kož-

nim kajišem, koji je izvukao iz torbe, i načini od njega denjak. Onda, odvuče onesvešćenog do velikog topa, koji je stajao u blizini i kroz otvor palisada pretio Zapadu. Šejn ostavi stražara da leži ispod topa — da ga ne bi odmah našli. Onda se pognu u senci palisada, i stavi ruku na usta. Dva puta je pustio lovački krik noćnog sokola.

„Vatrena strela” i „Bivolja koža” mora da su bili već kod kapije, osigurane samo teškim rezama. Bak Brenan je već do sada stigao s konjima.

Šejn siđe sa palisada. Vide Baka Brenana kako vodi oba osedlana konja do kapije i predaje ih Čipevama. Narednik pođe odmah dalje, polaganijim hodom i tiše no što bi se očekivalo od ovog temeljno građenog čoveka.

Ni Šejn se nije duže zadržavao. To je bilo dobro. Još nije čuo topot konja, jer „Vatrena strela” i „Bivolja koža” povedoše najpre konje uzbrdo da bi se na vrhu vinuli u sedla. Sudbina ili slučaj odredili su drugačije. Stražar u kuli na severozapadnom uglu ih opazi. Baš sada da pogleda u onom pravcu, on, koji celu noć drema!

— Stoj. Ko je tamo? — povika stražar obojici ratnika, koji su bili svega šezdeset jardi udaljeni od tvrđave.

Šejn i Bak Brenan su čuli taj uzvik. Oni odjuriše da bi stigli do svojih noćišta pre uzbune. Ali, tada, već odjeknuše pucnji. Stražar nije bio od one vrste koja dugo okleva. Čipeve poskočiše u sedla.

„Bivolja koža” uzviknu i klonu na vrat svoga konja.

„Vatrena strela” pucaše iz kolta na stražarsku kulu, iako je udaljenost za tu metu bila prevelika.

Stražar je video vatru iz revolvera, čuo fijuk metka i odskočio u zaklon. „Vatrena strela” ispusti prodorni borbeni krik Čipeva.

— Uzbuna! — urlao je uplašeni stražar: Indijanci!

On pripuca još dva puta, ali Čipeve su već bile odjezdile.

Senke noći progutaše ih.

Jašili su pored naselja, koje je bilo uplašeno zbog pucnjave i povika stražara. „Bivolja koža” se držao čvrsto za sedlo i za grivu svog konja. Svaki skok u galopu izazivao je bol, ali on je ostajao čvrsto u sedlu.

Bak Brenan se u tvrđavi sakrio u senci oficirske kantine, a Šejn je čučao iza kazana za kišnicu. Povici su bivali

sve glasniji. Pospani ljudi doteturali su se iz svojih skloništa u donjem rublju, mnogi bez čizama, ali svaki sa oružjem.

U nekoliko zgrada zasija svetlost. Truba je intonirala „Čizme na noge...” pa zamukla. U naselju koje se sastojalo od ružnih drvenih koliba i šatora, diže se graja. Žene su vrištale, ljudi su psovali i mahali oružjem.

Jedan revolveraš od Treder Hornovih bandita pucao je na jednog starog Indijanca, koji mu je, na nesreću, prešao put. Vladala je velika pometnja. Svi su se raspitivali o tome šta se u stvari desilo.

Pukovnik Masterson nagnu se sa prozora svog stana na prvom spratu komandanture. Vikao je:

— Na zidine! Pripremite topove! Konjica, juriš!

Kapetan Dželiko se pojavi na mestu događaja. Izuzetno jedanput, da nije bio nalickan i besprekoran u svojoj ljušturi. Njegova naredjenja unela su red u metež. Vojnici koji su besciljno jurili unaokolo, našli su se ponovo u svojim jedinicama. Zidine su bile zaposednute. Kapetan Dželiko i Donehju saznali su od stražara koji je digao uzbunu, da je primetio dva Indijanca kod ulaza u tvrđavu.

— Jesu li se šunjali oko tvrđave ili su nameravali da beže? — poviče Dželiko gore ka stražarskoj kuli.

— Da, sire, da, ako sam dobro video. Bili su rešeni da se udalje iz tvrđave kada sam ih otkrio.

Kapetan, koji je na sebi od uniforme imao samo čakšire i čizme i stajao go do pojasa, počeo da psuje.

— Pogledajte u zatvor — poviče i posla tri vojnika tamo.

Šejnu je pošlo za rukom do tog časa da stigne u svoj stan. Dva prozora velike zgrade sa radnjom i salunom bila su osvetljena. Pored radnje stajali su barmen i šestorica drugih ljudi, Treder Horn, kao i dve devojkice iz saluna.

Šejn je iskoristio priliku da prekorači prozor svoje sobe, skinuo se u gaće i seo na krevet. Ako ga neko potraži, on bi se pravio kao da se upravo probudio iza sna pod alkoholom. Bak Brenan nije mogao da stigne u svoj kvartir, koji je delio sa narednikom svoga voda. Razbarušio je kosu i pridružio se jednostavno svom vodu, koji je osiguravao kapiju tvrđave.

— Je li to, možda, odeljenje spremno za borbu bajo-

netima, vi, ljudožderi? — zagrmeo je odmah. — Nemoj stajati kao balvan! Napred gore na zidine i na stražarsku kulu! Dvojica neka donesu municiju. Redove Hokins, nemojte mahati bajonetom! To nije čačkalica.

— A gde si ti bio, Bak? — upita ga sa nepoverenjem narednik, koji je komandovao četom. — Kada je zvonilo na uzbunu ja sam se probudio, ali tvoj ležaj je bio prazan.

— Pa gde bih bio? Naravno, na đavoljem brvnu! Ili si možda mislio u Beloj kući u Vašingtonu? Trčao sam na drugu stranu tvrđave, jer nisam hteo da pustim korenje, dok vi ne popijete po koju i ne krenete! I to za vreme uzbune. Ima dvadeset pet godina što sam u armiji, ali ovo je najveći svinjac što sam doživeo.

U međuvremenu su kapetan Dželiko i Donehju saznali da su zatvorenici pobjegli. Pukovnik je zanemio. Kapetan Dželiko sazva zbor i naredi da se Čipeve gone. I narednik Bak Brenan se javi odmah. Što se bude pokazao vredniji manje će biti sumnjiv, mislio je. No, to nije bilo bezuslovno tako. Ali, u najmanju ruku, nije se odmah posumnjalo u njega.

— Krenite za beguncima, naredniče Brenan! — napade ga kapetan — i dovedite mi ih natrag!

— Da, sire! — urlao je Brenan. — Hoćete li ih ucelo ili na parče?

— Svejedno mi je, čoveče, samo požurite!

— Po zapovedi, kapetane Dželiko! Treći vod „B” eskadrona, napred! Marš! Marš! Hoću za dva minuta da vas vidim u punoj opremi sa oružjem i osedlanim konjima na kapiji, ili će biti svašta!

Šejn je čuo kako Bak Brenan urla i cerio se.

Visoki čovek priđe u gaćama prozoru.

— Hej — poviče ljudima i obema devojkama iz saluna. — Kakva je to larma? Zar čovek u ovoj prokleskoj tvrđavi ne može ni da spava?

— Zatočeni Indijanci su pobjegli — obavesti ga Teli Meskalero, koji je pripadao grupi. Vest se širila kao vatra. — Mora da su ovde u tvrđavi imali pomagače, koji su ih oslobodili iz zatvora i dali im konje.

— To su bili sigurno neki crvenokošci iz naselja dole — odgovori Šejn. — Zašto te crvene lupeže niste obesili? Sada imate belaj! Za mene je to bio čudan zahtev da budem

sa crvenima u podzemnoj tamnici zajedno. Da nije bilo zida između nas, ne bi oni danas mogli da pobjegnu. A joj-aa, moja glava! Mislim da će mi pući. Prokleta rakija!

— Lezi samo ponovo, Džeksone — posavetova ga revolveraš melez. — Crveni su pobjegli. Naši konjanici ih sigurno više neće stići. Ali kapetan Dželiko će u tvrđavi i u naselju sprovesti pretres. Ako uhvati lupeže koji su crvenima pomogli da pobjegnu, gadno će se provesti.

„Da, ako”, mislio je Šejn, kada je opet ležao u svom poljskom krevetu.

Posle kratkog vremena u tvrđavi se sve smirilo.

Šejn zaspao.

Narednik Brennan se vratio posle izlaska sunca sa trećim vodom „B” eskadrona iz uzaludne hajke. Stražar kojeg je Šejn onesposobio, bio je već odavno pronađen.

Istražna komisija, koju je obrazovao kapetan Dželiko, uzaluda je tragala za pomoćnicima crvenokožaca.

— Jedan Čipeva je bio pogođen, sire — raportira Brennan kapetanu Dželiku. — Ali, taj je tvrd kao čelik. Jahao je uprkos rani u punom galopu. U šumama smo im izgubili trag.

— Okej, naredniče — odvrati kapetan natmureno. — Ostatak dana ste slobodni.

Bak Brennan uhvati priliku da u štali porazgovara sa Vebsterom. Opomanjao je poručnika da bude strpljiv, ali ovaj bi, najradije, odmah, u galopu, otišao svom ocu da ga izvesti o pravom stanju u tvrđavi.

Šejn je proveo jutro mirno. Kasnije je video kapetana Dželika sa dvojicom vojnika iz odeljenja kako jaše iz tvrđave. Kapetan je hteo da sam izvidi put begunaca.

Vojnici i banditi Tredera Horna pokušavali su u tvrđavi i u naselju da saznaju nešto o pomoćnicima Čipeva.

Šejn je bio spokojan. On je krstarilo nehajno kroz tvrđavu, gledao preko zidina, široku reku i brdovit predeo i tako provodio vreme. Kada se vraćao iz šetnje do zgrade, gde su bile radnja i salun, srete Suzanu Masterson, komandantovu ženu, koja je obavljala nabavke u radnji. Kada je ugledala visokog čoveka, nabusi nos.

Šejn pozdravi riđokosu ženu, ali nije pokušavao da je

zadrži ili da zapodene razgovor. Suzana Masterson je doduše bila dražesna i toplokrvna žena, ali jevtina. Šejn nije hteo pored kapetana Dželika, a svakako i još nekih drugih, da bude na duže vreme njen partner u krevetu.

Težak, često primitivan život u armiji pored čoveka koji je podlegao alkoholu, pokvario je Suzanu Masterson.

Svakako je i ona jednom gajila druge snove i nade. Videla je sebe kao suprugu veoma istaknutog i priznatog oficira u središtu sjajnih svečanosti u oficirskim kazinima. Ali, te sne morala je da sahrani. Bila je nerotkinja i tako nije imala ništa više što bi dalo smisao njenom životu.

Visoki čovek gledao je zamišljeno za ridokosom ženom. Pri tome promaklo mu je da su ga posmatrali Treder Horn i Teli Meskalero i drugi melezi koji su stajali na prozoru biroa šefa zločinačke bande.

Stranac — melez bio je oniži, dežmekast, krivog nosa. Oči su mu bile sjajne i podmukle. Dva perčina padala su mu na leđa iscepanog jeleka.

To je bio Jatanka — saučesnik izdajice Tajčer Harisa, kojeg je Šejn ubio pre tri nedelje u Nebraski. Jatanki je uspelo da posle presude nadležnog vojnog suda tvrđave Robinson pobegne iz zatvora.

Krenuo je na Sever i nabasao na bandite Tredera Horna, koji su mu štošta ispričali o prilikama u zemlji i najzad s njim dojahali u tvrđavu. Pošto banditi nisu primali novajlije na lepe reči, Jatanka je sam potražio vođu bandita.

Neki slučaj sudbine doveo ga je ovamo. Jatanka je dobrovoljno pričao o svojoj prošlosti. On spomenu da je Šejn sprečio doseljenike iz karavana da ga predaju hordi Sijuksa i Čejena.

Treder Horn se поближе obavestio o visokom čoveku.

Zatražio je da ga Jatanka opiše. Sada su njih trojica čekali Šejna.

— To je on — reče Jatanka ubeđeno. — To je Šejn. U tvrđavi Robinson pohađao je naročitu obuku. Sa sinom generala Vebstera napustio je tvrđavu iz nepoznatog razloga. Nestao je takođe i izvesni narednik Bak Brenan. Onog dana, kada su oni odjahali, vojni sud me je osudio na smrt.

Mržnja je izbijala iz Jatankinog glasa.

Šejn mu je spasao život i omogućio mu pravilan sudski proces. Ugroženi naseljenici hteli su Jatanku da linčuju.

Tako je bandit vratio dug visokom čoveku i nagradio njegovu pošteno držanje.

— Ta kopilad — procedi Treder Horn. Na njegov mig trojica bandita se povukoše sa prozora. — Šejn, poručnik Webster i Bak Brenan su, dakle, špijuni glavne komande armije. Sada znam ko je oslobodio „Vatrenu strelu” i „Bivolju kožu”.

— Treba li da smaknem tog balegara, Šefe? — upita Teli Meskalero.

— Ne, idiote. Ne odmah. Moramo da primenimo veću taktiku. Ali, ta trojica pasjih sinova već će dobiti svoje.

Treder Horn izda naređenja. Šejn je u međuvremenu, ništa ne sluteći, ušao u salun. Kada je melez Jatanka došao i potražio Tredera Horna on je bio na drugoj strani tvrđave.

Šejn je stao za bar, poručio kod barmena jedno pivo i zabavljao se sa salunskim devojkama. No, za to mu nije ostalo mnogo vremena, jer Teli Meskalero ga pozva sa stepeništa.

— Treder Horn hoće da govori sa tobom, Džeksone.

Šejn ostavi svoju tek dopola ispijenu čašu na šank, namignu devojci iz saluna i otperja. Sa lica Teli Meskalera nije se moglo ništa pročitati. U hodniku, gore, revolveraš je išao iza zapadnjaka.

Ispred vrata radne sobe Tredera Horna stajao je stražar koga je Šjen srediо tri dana ranije.

I ovaj ostade miran.

Šejn zakuca na vrata. Treder Horn poviče:

— Udi!

Visoki čovek otvori vrata.

— O čemu se radi, Šefe? — upita.

— O tome, Šejn, bedno kopile — reče Treder Horn i podiže revolver, koji je držao skriven ispod pisaćeg stola.

U istom trenutku pride Jatanka iza dugih zavesa sa koltom u ruci. Oči polutana sevale su od mržnje.

Šejn je bio potpuno nadigran. Ipak, nije hteo da se preda. Pokušao je da se sagne, da skoči s vrata u hodnik i da se maši oružja.

Ali ništa dalje od namere.

Šejn je čuo neki šum a bilo je kao da mu čitav breg pada za potiljak. Pred očima visokog čoveka smrknu se. Kao oboreno stablo pade on u sobu.

Teli Meskalero ga je gadno pogodio drškom revolvera. On prekorači preko Šejnovih nogu i obrati se Trederu Hornu.

— Šta sada, šefe?

— Odnosite ga u zatvor tvrđave, u podzemnu tamnicu i vežite ga lancima — naredi Treder Horn. — Kapetan Donehju je već obavješten. Nekoliko naših ljudi takođe. Bak Brenan i taj žutokljuni poručnik biće takođe bačeni u tamnicu.

Vođa bandita posmatrao je zamišljeno onesvešćenog visokog čoveka koji je ležao na zemlji.

— Moram da se posavetujem sa Dželikom i Donehjuom. Moramo tačno da razmislimo kakav stav da zauzmemo. Ali jedno je sigurno: za Šejna, Brenana i Vebstera jahanje u tvrđavu Baford predstavlja put u smrt.

Kada je Šejn došao svesti glava ga je bolela da se raspadne. Imao je gorak ukus u ustima. Mora da se predao dok je bio u nesvesti. Mrkli mrak je vladao oko njega. Osetio je težak smrad.

Lanci zazvečашe kada je visoki čovek pokušao da se pridigne. Imao je lisice na rukama i nogama. Pamćenje mu se vraćalo.

Neko je još zveckao lancima. Čovek se nagnu preko Šejna i pipaše ga vezanim rukama. Šejn pokrenu glavu i pusti glas od sebe.

— Hvala bogu, on je došao k sebi — reče narednik iskreno. — Ja sam Bak. I poručnik je tu. Mi smo u rupi u kojoj smo već bili. Lupeži su me napali u komandanturi, a poručnika su isprebijali u oficirskoj kazini.

Šejn pokuša da se pridigne. Iako je mislio da će mu glava pasti sa ramena, uspeo je da se uspravi.

— Je li neko od vas ranjen?

Ni poručnik ni narednik nisu bili ozbiljno povređeni. Imali su samo nekoliko oteklina i ogrebotina. Šejnove ruke bile su vezane napred. Jedan od lanaca povezivao je lisice na rukama i nogama.

Šejn se morao pognuti. Mogao je da se kreće samo malim koracima. Isto tako bilo je i sa Bakom Brenanom i poručnikom Vebsterom.

Sigurno je već bilo veče.

Trojica zatvorenika nisu imali ni bokal vode u svojoj

ćeliji. Dakako, bili su razoružani i potpuno opljačkani. Niko se za njih nije brinuo. Nisu čuli ni glasa u toj tesnoj mračnoj rupi. Beskrajno polako prolazilo je vreme.

Onda se ipak začu od gore šum. Poklopac se podiže, reze su bile povučene i vrata su se otvorila. Svetlost fenjera zaslepila je oči zatvorenika. Kada su se malo privikli na svetlost, prepoznali su nabusitog kapetana Dželikoa, računovođu u odelu po meri, kapetana Donehju i Tredera Horna. Sva trojica sa koltom na gotovs.

Krupni plavojko Donehju imao je fenjer u ruci.

— Tu su ta tri ovejana lupeža — reče Bak Brenan. — I vama će odzvoniti, i to uskoro. Nemojte se samo isuviše rano radovati.

— Zaveži gubicu! — grubo mu odseče Donehju.

Kapetan Dželiko, koji se ponovo vratio u tvrđavu procedi:

— Mi smo odlučili da vas i Šejna pustimo da umrete dostojanstvenom smrću, naredniče Brenan. U najmanju ruku zvanično će tako biti. Onda doda, rugajući se: Vi ste ipak više od dvadeset pet godina u armiji. Pre svitanja izjahaće sa vama jedan odred naših ljudi pod komandom kapetana Donehju. Oni će vas odvesti izvan tvrđave, nekoliko milja odavde. Bićete ubijeni strelama. Ja ću posle obavestiti Glavnu komandu da su Čipeve napali jednu od naših patrola i tom prilikom ubili trojicu vojnika, narednika Baka Brenana i redova Džona Korda. Da ne bi suviše palo u oči, dodaću još jedno ime. To je što se tiče vas.

— A šta je sa mnom? — upita poručnik Vebster. — Kapetane Dželiko, nećete se lako izvući. Armija će vas pozvati na odgovornost za vaše zločine.

— Ah, vidi malog poručnika, on je još uvek drzak. Ali to ćemo brzo srediti. Vi mi još jedete iz ruke, kao i pukovnik Masterson, i vi ćete vašem ocu slati najlepše telegrame koje samo sam sebi poželeti može. Naime, da je u tvrđavi Baford sve u najboljem redu i da sve protivurečne vesti počivaju samo na smicalicama. Vas ću zadržati ovde, u ćeliji — jednog generalskog sina možemo upotrebiti za razne svrhe. I kao taoca...

Kapetan se smejaao podrugljivo. On i Treder Horn su uglavnom skovali plan pri čemu je osnovna ideja poticala od Dželika.

— Vi, hulje! — doviknu poručnik Vebster.

— Neka vas đavo isecka na parčiće — urlao je narednik Brenan.

Ali vrata su se već zalupila. Trojica zarobljenika ostali su sami u mraku. Ništa nisu dobili. Ni mrvice hrane ni gutljaj vode. Šejna je mučila žeđ i glavobolja.

Ali, on je u svom teškom i pustolovnom životu izdržao i gore muke. Bak Brenan je frktao u uglu uvijen u neko staro konjsko ćebe. Tada nekako zaspao i Šejn.

Samo poručnik Vebster ne nađe sna. Uvek iznova zvečali su lanci i šuštalala natrula slama. Lupao je glavu zašto Treder Horn, kapetan Dželiko i Donehju nisu pokušali da saznaju kako su oni oslobodili obojicu Čipeva, da li je već telegrafisano u Glavnu komandu severa armije SAD i šta se desilo na Didnek Hilu.

Vebster je došao do zaključka da su banditi to hteli da saznaju od njega kasnije.

Oni su znali da bi u svakom slučaju potrajalo, dok bi armija i kada bi dobila neko obaveštenje išta preduzela.

Poručnik je žalio što nije već negde s puta poslao telegram svom ocu. Sada je prekasno da se nešto izmeni. Trenutno, zločinci su držali konce u svojim rukama. A Šejn, Bak Brenan i Rik Vebster igrali su na kartu koja gubi...

Bila je još noć kada su Šejn i Bak Brenan odvedeni iz ćelije. Zvezde su već bile zašle. Računovođa, kapetan Donehju i osam vojnika iz raznih četa pod komandom zdepastog razbijača narednika Ozborna i dugonogog kaplara Hestingsa trebalo je da obojicu na smrt osuđenih vojnika otpreme iz tvrđave. Vojnici su svi bili zločinci. I Jatanka melez-zločinac hteo je da jaše sa njima i da lično strelja Baka Brenana. Jatanka je nabavio luk i nosio strelu u tobolcu na leđima. Vojnici su gonili Šejna i narednika udarajući ih kundakom.

Skinuli su im lisice s nogu i lance koji su bili povezani sa lancima na rukama. Pustili su ih da sednu i čvrsto vezali njihove lance s kaišem od sedla.

— Sedi! — naredi računovođa mrgodno.

Jahanje u sitne sate nije mu godilo. Rukom je dao znak za polazak. Ljudi su izjahali kroz sporednu kapiju uzvišicom i onda pored malih naselja prema severoistoku. Straža koja je zbog opasnosti od Čipeva, bila pojačana, posmatrala je

to ravnodušno.

U toku jahanja, skoro se ništa nije dogodilo.

Sejn i Bak Brenan nisu imali nikakvih izgleda da pobegnu. Oni su jahali u sredini odeljenja i vojnici bi sigurno odmah pucali.

Sejn je držao uzde rukama vezanim lancem. Bili su to stari i zardali lanci. Visoki čovek je u toku jahanja počeo da tare kožni kajiš o negve.

Kad bi uspeo da procepi kožni kajiš, mogao bi ruke da oslobodi od sedla. Da li bi to nešto vredelo, trebalo je videti. Ali Sejn do poslednjeg daha nije hteo da se preda.

Sunce se diglo i obasjavalo nebo vatrenim štitom. Para i jutarnja magla bile su polegle po brežuljcima, dalekim planinskim lancima i šumama. Ptice su cvrkutale. Radao se divan dan. Dan za umiranje.

Milju za miljom vodio je kapetan Donehju malo odeljenje, odeven u lepo jahačko odelo. U Šejnu počeo da se nada. Jahali su prema mestu na kojem je Šejn zakazao sastanak sa poglavicom „Vatrenom strelom“. Jahali su ka mestu tri velika bora ispod prevoja, na osam milja severoistočno od tvrđave.

Upravo ovo upadljivo mesto odredili su banditi kao odredište za streljanje zatvorenika. Ali da li je „Vatrena strela“ uopšte tamo u ovo vreme? Neće li radije poslati jednog od svojih boraca na sastanak sa Šejnom? Sumnje su plavile svest visokog čoveka i duboko razočarenje ga ispuni kada posle punog sata jahanja stiže do tri ogromna bora na pošumljenoj padini brega a ništa se nije dogodilo.

Odeljenje se zaustavi na obronku šume.

Narednik Ozborn, koji je nosio tragove Šejnove pesnice na licu, i isto tako žigosani kaplar Hestings, posmatrali su oba kandidata smrti mračno i neprijateljski.

Vojnici su načinili jedan polukrug pred kojim su Šejn i Bak Brenan zaustavili svoje konje.

Kapetan Donehju meškoljio se nelagodno u sedlu amotamo.

— Izbockaj Baka Brenana strelama, Jatanka — reče on. — Šta čekaš?

Melez uze luk sa ramena, izvadi jednu strelu iz tobolca i prisloni je na strunu.

— Kuda hoćeš da je uperim, Brenane? — upita on.

— Ti, bedni gade! — reče Bak Brenan sa prezirom. On je gledao kapetanu duboko u oči: — Sire, preko dvadeset pet godina nosim plavu uniformu armije, ali takvu hulju i vucibatinu kao što si ti nisam za sve vreme sreo. Popljuvaću te s drugog sveta, kunem se!

— Tek kad Bak Brenan u ropcu padne sa sedla reći ćeš mi šta se odigralo sa Maligenom u Didnek Hilu, Šejn — reče Donehju visokom čoveku. — Jer te, naime, neće ubiti prva strela, razumeš?

Jatanka podiže strelu i luk. U tom trenutku zazuja jedna struna na ivici šume. Proboden strelom, izdajica se sruši mrtav iz sedla. Druge strele zašištaše potom za nekoliko sekundi. Bio je to jedinstven majstor luka koji se prišunjao. Samo je jedan čovek tako ciljao: poglavica „Vatrena strela”. Dvojica, trojica vojnika srušise se. Krici se prolamale. Šejn, koji i onako nije hteo da čeka nepomično kraj, razdera snažnim potezom izandali kožni kaiš i obode svog konja.

Ustremi se na kapetana Donehju. Računovođa nije stigao čestito da izvuče ni kolt iz kubure pod miškom, kada na njega nasrnu Šejnov armijski konj, tako da ovaj iskoči iz sedla. On polete kroz vazduh. I narednik Brenan je svoje lisice obradio i raskidao. On se baci u vatru i prvom vojniku koji je naišao oduze pušku i ponese.

Vladao je metež.

Vojnici su bili iznenađeni i zbunjeni. Nekoliko pucnjeva sevnuše ka ivici šume, ali „Vatrena strela” je stajao u pouzdanom zaklonu. Jedan konj zanjista, vrat mu je bio proboden strelom. On pade na kolena. Dvojica vojnika su urlala.

— Predajte se i vi, bledoliki — poviče „Vatrena stre-la”.

On hitro odapne strelu i pogodi još jednog vojnika.

Šejn jednim udarcem pesnice podiže kaplara Hestingsa iz sedla i ustremi se na kapetana Donehju koji je, valjaćući se, uperio svoj revolver u zapadnjaka.

Bak Brenan pucaše iz puške na narednika Ozborna. Njegov metak i strela „Vatrene strele” pogodiše zločinca istovremeno.

Ozborn je bio mrtav pre no što je njegovo telo udarilo u zemlju.

Iz odeljenja su se samo još dvojica vojnika držala.

Druga dvojica su izdisala na zemlji. Oba konjanika u plavim kaputima baciše oružje i podigoše ruke u vis.

— Ne pucaj — vikali su. — Predajemo se!

Šejn i kapetan Donehju rvali su se na zemlji. Zbog veza i lanaca Šejn je bio sputan. Ali i kapetan se ošamutio posle Šejnovog nasrtaja i pada s konja.

Šejn mu ote kolt. On se odvoji od kapetana i ustade. Sa teškom mukom digao se kapetan, tresući glavom kao bokser posle strahovitog udarca.

Tri konja bez jahača odjurila su u galopu sa uskovitlanim uzengijama preko ravne livade u dolinu.

Borba je bila završena.

Poglavica „Vatrena strela” pojavio se između tri velika bora, koja su nadvisivala ostalo drveće.

Odenut u kožu, imao je spremnu jednu strelu na zategnutoj struni između prstiju desne ruke kojom je držao i luk. Tada Šejn ispod oka uvreba jedan pokret. Kapetan Donehju se dokopao revolvera, koji je ležao na zemlji. Iskezenog lica uperi oružje u zapadnjaka.

„Vatrena strela” nije mogao da nišani u njega, jer mu je jedan konj stajao na putu. Bak Brenan je bio leđima okrenut.

Visoki čovek se njihao kao u vrtlogu. Kratki kolt opali u kapetanovoj ruci.

Hitac kapetana Donehjuja promaši Šejna. A onda se računovoda tvrđave Baford odlepi od konja na kome je dojahao ovamo. To je bio Šejnov odgovor. Donehju opali ispred sebe u zemlju, ispusti armijski kolt i zarije ga svojim telom koje se srušilo u idućem trenutku.

Dim baruta razveja se u svežem i sočnom jutarnjem vazduhu.

Zapadnjak duboko udahnu.

— Pozdravljam svog belog brata Šejna i hrabrog narednika Brenana — reče poglavica „Vatrena strela” zvonkim glasom. — Dobro što sam čekao ovde, pošto sam juče sreo trojicu mojih ratnika. Veliki Manitu držao je svoju zaštitničku ruku nad trojicom moje braće. Šta nameravaju sada?

Šejn i Bak Brenan hteli su najpre da se pobrinu oko ranjenika, pre no što bi sa poglavicom dogovorili o daljim

koracima. U torbi mrtvog kapetana nađoše ključ za brave na svojim lancima i negvama i skinuše gvozdene lisice. On-
da su previli ranjenike.

„Vatrena strela” priveza oba nepovredena konjanika i pohvata konje. Njegov mustang je čekao u šumi. Od osam vojnika ostala su živa samo petorica, ali jedan će sigurno podleći ranama koje je zadobio strelom.

Kapetan Donehju, hulja i zločinac, bio je mrtav kao i narednik Ozbourn i bedni Jatanka.

Šejn je gledao u daljinu, u pravcu gde je ležala tvrđava Baford.

— Treder Horn i kapetan Dželiko hteli su da izvedu lažni napad Indijanaca — reče Šejn. — Sada ćemo se mi poslužiti njihovom varkom. Ti ćeš, „Vatrena strelo”, poslati hitnu poruku komandantu tvrđave. Napisaćeš mu da je Jatanka strelama ubio Baka Brenana i mene i da si ti sa tvojim ratnicima prekasno stigao da bi to sprečio, ali vi ste ubice kaznili i jedinicu savladali. Pisaćeš dalje da si jako ljut zbog moje i Bak Brenanove smrti i da tražiš neodložno oslobađanje poručnika Vebstera, inače ćeš sa tvojim ratnicima napasti tvrđavu.

Šejn, Bak Brenan i crveni poglavica hteli su zarobljenike i ranjenike da odvedu u šumu, u zaklon. Još istog dana ratnici „Vatrene strele” će morati da nabasaju na njih.

Kako će banditi u tvrđavi reagovati na poruku poglavice, da li će poverovati u smrt Šejna i Brenana to će se videti.

Šejn i Bak Brenan su za dlaku izbegli smrt.

„Vatrena strela”, veliki poglavica Čipeva, postao je njihov saveznik.

Ali je još postojala i banditska tvrđava i bande Tredera Horna koje su vladale nad čitavom teritorijom. Teške borbe i velike opasnosti čekale su na visokog čoveka i njegove saveznike.

Narednik Bak Brenan gladio je pramene svoje kremom namazane kose, koji su oskudno pokrivali čelu, i dao zaključnu reč:

— Odmah sam pomislio da neću poginuti. Starog isluženog narednika koji je više od dvadeset pet godina izdržao u konjici ne može ništa više da ubije, ni čitavo pleme ljudoždera.

**EDICIJA DOK HOLIDEJ
VANREDAN BROJ**

**SLEDEĆA SVESKA
ŠEJN**

BROJ 18

DŽEK SLEJD

U ZNAKU MANITUA

... Strela je dohujala iz tamne šume,
promašila poglavicu i pogodila starijeg
narednika Bak Brenana u nogu.

Onda je otpočeo pakao...

Šejn skoči s konja, izvadi karabin iz futrole
na sedlu i zakloni se iza prvog stabla.

Poglavica potraži zaklon iza svoga konja.

Sve se dogodilo za nekoliko sekundi.

Onda su počele da zvižde nove strele.

Sa druge strane odgovorili su pucnji...

izlazi 16. novembra 1980.

IZDAJE I ŠTAMPA NIŠRO FORUM OUR MARKETPRINT, 21000 NOVI SAD V. MIŠIĆA 1.